

TARTU ÜLIKOOL

Viljandi kultuuriakadeemia

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia

AASTAARUANNE 2023/2024

SISUKORD

3 SISSEJUHATUS

4 ÕPE

4 Üliõpilaskond

- 5 Väliskülalisüliõpilased
- 5 Üliõpilaste välismobiilsus
- 5 Vastuvõtt, lõpetamine ja õpingute katkestamine

7 Rakenduskõrgharidusõppekavad

- 7 Etenduskunstid
- 8 Kultuurikorraldus
- 9 Kogukonnaharidus ja huvitegevus
- 10 Muusika
- 11 Pärandtehnoloogia

13 Magistriõppekavad

- 13 Kultuuripärandi loovrakendused
- 13 Kunstide ja tehnoloogia õpetaja
- 14 Creative Project Management / Loovprojektide juhtimine

15 Täiendusõpe

- 15 Koolitused
- 16 Olulisemad täiendusõppealased arendustegevused

17 Õppe rahvusvahelistumine

- 19 Rahvusvahelised võrgustikud

20 TEADUS- JA LOOMETEGEVUS

20 Teadustegevus

22 Õppejõudude loometegevus

25 ARENDUS JA PROJEKTID

28 KOMMUNIKATSIOON JA TURUNDUSTEGEVUS

28 Kommunikatsioon

28 Turundustegevus

29 Sündmused

38 ÕPPEKESKKOND JA TUGIPROTSESSID

38 Töötajad

39 Üliõpilasesindus

41 Haldus

41 Raamatukogu

42 FINANTSTEGEVUS

42 Tulud

43 Kulud

44 Lisa 1. Õppekavade panus ühiskonda

46 Lisa 2. Üliõpilaste saavutusi

SISSEJUHATUS

2023/24. õppeaasta on TÜ Viljandi kultuuriakadeemia jaoks olud väga vastuoluline aasta. Ühelt poolt oleme olnud äärmiselt edukad projektitaotlustega, õppearendustega ja üleüldse arendustegevustega. Teisalt varjutas kultuuriakadeemia õppeaastat skandaal, mis lõppes kahe olulise kolleegi töölt lahkumisega. Sellega seoses on suvel ja sügissemestril senisest enam olnud esil töörahu taastamine ja hoidmine. Tartu Ülikool tervikuna on teravdanud oma tähelepanu võrdse kohtlemise ja töökeskkonna turvalisuse osas, et kõik ülikoolipere ja akadeemiapere liikmed saaksid tunda ennast tööl hästi, hoituna ja turvaliselt.

Õppeaasta oli väga edukas projektide osas. Riigi Tugiteenuste Keskuselt õnnestus saada rahastus loomeettevõtluse inkubaatori arendamiseks, projekti kogumaksumus on 3,8 miljonit eurot. Selle projekti käigus renoveeritakse kultuuriakadeemia peamaja ajalooline osa ning kolmandale korrusele ehitatakse välja inkubaatori tegevusteks vajalikud ruumid. Tegemist ei ole kindlasti ainult ruumide arendusega, vaid ruumidega koos tuleb kultuuriakadeemia majja loovettevõtlusinkubaator, mis hakkab pakkuma teenuseid ja sündmusi nii meie tudengitele, õppejõududele kui ka väljapoole kultuuriakadeemiat. Lisaks sellele suurele projektil saime suve hakul positiivse rahastusotsuse Ida-Virumaa suunalisele projektile „Loomepööre“, mis on mõtteline jätk 2023. aastal aset leidnud projektile „Moepöörde“. Viimane pärjati 2023. aasta TÜ aastaauhindade valimisel aasta ühiskonnateo preemiaga. Kõik need eelnimetatud projektid ja tegevused on tegelikult samm selles suunas, et kultuuriakadeemia on ühiskonnas senisest rohkem märgatud ning tegeleb teemade ja probleemidega, mis kõnetavad laiemat sihtgruppi kui ainult meie tudengid.

Välisprojektidest tegutsesime edukalt eCHOing, Feltwool, TUNE ja DISK projektidega (kõikide kohta saab lähemalt infot aruande põhiosast), peaaegu kõigi nende projektide raames valmisid partneritega koos ühised õppemoodulid või õppematerjal, millest on kasu ka meie tudengitel ja õppejõududel. Põneva välistegevusena lisandus Namiibia-suunaline koostöö, kus kaasusime Loov Eesti kirjutatud projekti, mille eesmärgiks oli tugevdada Namiibia ja Eesti arengukoostööd, eriti pärandkultuuri ja (loov)ettevõtluse teemal. Välissuhtlus on tervikuna peale koroonaaega saanud hoo sisse. Mitmed õppekavad on erialavõrgustikes aktiivsed, lisandunud lühiajalised mobiilsusvõimalused on tuntavalt suurendanud meie üliõpilaste ja õppejõudude aktiivsust õpirändes osalemisel.

Suurt rõõmu valmistas ka sisseastumine 2024. aasta suvel. Kõik õppekavad täitusid 100% ning avalduste arv ületas õppimasaanute arvu. Eraldi märkimist väärib vastuvõtt uuele loovprojektide juhtimise õppekavale. Kui ülikoolis tervikuna oli mõnel võõrkeelsel õppekaval raske õppijaid kokku saada, siis meie uuel õppekaval see õnnestus ning suur avalduste arv (tervelt 42 avaldust) üllatas meeldival. Uue õppekava kontseptsiooni järgi koosneb õppekava mikrokraadidest – ehk siis koos õpivad täiend- ja tasemeõppurid. Selline lahendus on kenasti tööle läinud ja mikrokraadide vastu on arvestatav huvi. Täiendõpe on tervikuna väga heas seisus. Oleme oma valdkonna kõige suurema käibega täiendõppepakkujad: meie täiendõppe käive 2023. aastal oli peaaegu 108 000 eurot.

Õppevaldkonnas on üks suuremaid protsesse olnud 2023/24. õppeaastal alanud lõputööde juhendite uuendamine. Selle raames toimus ka üle-akadeemialine täiendkoolitus kõikidele soovijatele üliõpilastööde juhendamise teemal, millest võttis osa umbes pool meie akadeemilistest töötajatest.

Tervikuna võib õppeaasta lugeda kordaläinuks. Nagu igal teekonnal, on ka kultuuriakadeemia teel nii mägesid kui orge, kuid pikemat ajamöödet arvestades oleme siiski õigel rajal, mida kinnitavad ka väga paljud võtmenäitajad ja arendused. Tänan siinkohal kogu kollektiivi, nii akadeemilisi kui tugitöötajaid ja kõiki üliõpilasi sellel õppeaastal antud panuse eest! Kõik need saavutused on eelkõige teie saavutused.

Kadri Steinbach, õppedirektor, 2024/2025 direktori kt

Üliõpilaskond

Seisuga 10. november 2024 õppis TÜ Viljandi kultuuriakadeemias 752 üliõpilast 11 õppekaval, mille hulgas oli 7 I taseme ja 4 II taseme õppekava (Tabel 1). Rakenduskõrghariduse õppekavadel õppis 620 üliõpilast (neist 349 päevaõppes ja 271 sessioonõppes) ning magistriõppes 132 tudengit (neist 2 päevaõppes ja 130 sessioonõppes).

Tabel 1. TÜ Viljandi kultuuriakadeemia üliõpilaste arv õppekavati, 2021–2024 (seisuga 10. november).

ÕPPEKAVA	2021	2022	2023	2024
RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE				
Etenduskunstim	51	74	95	104
Lavastaja ja koreograaf	8	8	13	13
Näitleja	12	11	20	18
Tantsuõpetaja	8	6	16	13
Tehniline produtsent	4	8	9	13
Visuaaltehnoloog	19	41	37	47
Kogukonnaharidus ja huvitegevus	140	152	139	140
Kultuurikorraldus	78	83	94	95
Muusika	148	156	160	157
Helitehnoloogia	42	38	38	40
Koolimuusika	48	56	51	51
Pärimusmuusika	26	27	33	25
Rütmimuusika	32	35	38	41
Pärandtehnoloogia	125	131	124	120
Ehitus	33	33	30	32
Metall	43	38	41	31
Tekstiil	49	60	48	47
Ringtehnoloogia			5	10
Tantsukunst*	16	11	5	2
Teatrikunst*	13	13	0	0
Teatrikunsti visuaaltehnoloogia*	20	7	4	2
MAGISTRIÕPE				
Heli- ja visuaaltehnoloogia	8	14	10	2
Kultuuripärandi loovrakendused	23	25	28	28
Kunstide ja tehnoloogia õpetaja	75	82	89	91
Pärandtehnoloogia*	13	4	0	0
Loovprojektide juhtimine	-	-	-	11
Üliõpilasi kokku	704	752	748	752

*Õppekavad, millele vastuvõttu enam ei toimu.

Väliskülalisüliõpilased

2023/24. õppeaastal viibis Erasmus+ programmi raames kultuuriakadeemias semestriõppes kuus väliskülalisüliõpilast, mis oli kõigi aegade rekord. Kusjuures algselt oli plaaninud akadeemias terve õppeaasta veeta kaks üliõpilast, kolm otsustasid õpinguid pikendada Viljandis viibimise ajal. Kevadsemestril lisandus kuues väliskülalisüliõpilane. Vahetustudengid olid pärit Soomest, Itaaliast, Portugalist ja Türgist ning õppisid rütmimuusika, pärimusmuusika ja helitehnoloogia erialadel.

Õppeaasta kevadsemestril võrastas kultuuriakadeemia Erasmus+ põimitud intensiivkursust, mis kandis pealkirja „House of Europe – Empowering Narratives and Music Business Know-How“. Kursus toimus kolmes osas: märtsis-aprillis veebi vahendusel, Viljandis kohapeal 8.–12. aprillil ja taas veebi vahendusel aprillis-mais. Sel perioodil oli meil väliskülalisüliõpilasteks 17 tudengit Soomest, Austriast, Itaaliast, Madalmaadest ja Hispaaniast.

Lisaks külastas kultuuriakadeemiat kaks tudengigruppi, kokku 15 tudengit Norrast ja Soomest, kes viibisid Viljandis nädala.

Üliõpilaste välismobiilsus

Õppeaasta jooksul toimus ühtekokku 80 registreeritud õpirännet, neist 45 õppe eesmärgil ja 35 praktika eesmärgil. Lisaks käisid 52 üliõpilast õppereisidel välismaal.

Pikaajalises õpirändes osales kokku kuus üliõpilast, neist kolm muusika õppekavalt, üks etenduskunstide, üks kultuurikorralduse ja üks pärandtehnoloogia õppekavalt. Üks muusika õppekava tudeng ja pärandtehnoloogia tudeng õppisid välisülikoolis kogu aasta, ülejäänud neli tudengit ühe semestri. Lühiajalised õppe eesmärgil toimunud õpiränded kestsid 5 kuni 14 päeva.

Toimus 17 Erasmus+ välispraktikat, kus osales 32 üliõpilast, sh kuus äsjalõpetanut. 21 üliõpilase välispraktika formaat oli BIP praktika ehk põimitud välispraktika, kus praktikabaasis oldi nädal kuni kuu ning sellele lisandus virtuaalne osa distantsilt. Ülejäänud üliõpilased või äsjalõpetanud veetsid välispraktikal vähemalt kaks kuud.

Põhja- ja Baltimaade Ministrite Nõukogu programmi Nordplus võrgustike rahastuse toel viibis õpirändes kokku 33 TÜ VKA üliõpilast, neist ühe õpiränne kestis 14 päeva, ülejäänud 32 tudengi õpirände pikkus oli üks nädal.

Vastuvõtt, lõpetamine ja õpingute katkestamine

Vastuvõtt

2024. aastal võeti Viljandi kultuuriakadeemiasse vastu 208 üliõpilast. Võrdluseks 2022. aastal võeti vastu 191 ja 2023. aastal 200 üliõpilast. (Tabel 2).

Tabel 2. Vastuvõtu statistika 2021–2024.

Õppekava nimi	Õppevorm	Õppeaste	2021			2022			2023			2024		
			Avaldusi	Konkurss	Immatricleeritud	Avaldusi	Konkurss	Immatricleeritud	Avaldusi	Konkurss	Immatricleeritud	Avaldusi	Konkurss	Immatricleeritud
Etenduskunstid (lavastaja, näitleja, tantsuõpetaja)	P	RAK	129	5	26				113	4,3	26			
Etenduskunstid (visuaaltehnoloog, tehniline produtsent)	P					59	2,3	27				40	1,5	26
Kogukonnaharidus ja huvitegevus	SE	RAK	75	2,4	34	93	3,1	34	76	2,7	35	86	2,9	30
Kultuurikorraldus	P	RAK	45	1,7	21	58	2,3	27	60	2,4	26	81	3,2	27
Muusika	P	RAK	83	2,6	32	60	1,9	25	85	2,8	34	68	2,1	37
Muusika (koolimuusika)	SE	RAK			0	25	3,1	13	24	3,0	8	19	2,4	8
Pärandtehnoloogia (ehitus)	SE	RAK	16	1,1	8				13	1,3	10			
Pärandtehnoloogia (metallitöö)	SE	RAK	37	2,6	24				22	2,0	11			
Pärandtehnoloogia (ringtehnoloogia)	P	RAK							6	1,2	5	9	1,1	6
Pärandtehnoloogia (tekstiil)	SE	RAK			0	25	1,2	18				27	1,7	17
RAK kokku			385	2,7	145	320	2,2	144	399	2,6	155	330	2,2	151
Heli- ja visuaaltehnoloogia (inglise keeles)	P	MA	20	2	8	21	2,4	8						
Loovprojektide juhtimine (inglise keeles)	SE	MA										30	2,5	11
Kultuuripärandi loovrakendused	SE	MA	12	1	12	9	0,8	7	11	1,1	10	18	1,1	11
Kunstide ja tehnoloogia õpetaja	SE	MA	61	2,3	32	53	2	32	66	1,9	35	93	2,7	35
MAG kokku			93	1,8	52	83	1,8	47	77	1,7	45	141	2,5	57
RAK+MA kokku			478	2,4	197	403	2,1	191	476	2,4	200	471	2,3	208

P – päevaõpe, SE – sessioonõpe, RAK – rakenduskõrgharidusõpe, MA – magistriõpe

Lõpetamine

Kokku oli kultuuriakadeemias 2023/2024. õppeaastal 134 lõpetajat, neist 95 rakenduskõrgharidusõppes ja 39 magistriõppes. Neist 22 lõpetas ülikooli *cum laude*. Viimase kolme aasta võrdlusandmed on toodud tabelis 3.

Tabel 3. TÜ Viljandi kultuuriakadeemia lõpetajate arv õppekavati, 2021–2024

ÕPPEKAVA	2022	2023	2024
RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE			
Etenduskunstid			11
Tehniline produtsent			2
Visuaaltehnoloogia			9
Kogukonnaharidus ja huvitegevus	12	28	21
Kultuurikorraldus	18	13	15
Muusika	18	27	28
Helitehnoloogia	9	6	6
Koolimuusika	5	13	7
Pärimusmuusika	1	3	9
Rütmimuusika	3	5	6
Pärandtehnoloogia	6	24	16
Ehitus	0	8	
Metall	1	9	3
Tekstiil	5	7	13
Tantsukunst*	5	5	3
Teatrikunst*		14	
Teatrikunsti visuaaltehnoloogia*	10	1	1
MAGISTRIÕPE			
Heli- ja visuaaltehnoloogia		3	6
Kultuuripärandi loovrakendused	5	6	7
Kunstide ja tehnoloogia õpetaja	19	23	26
Pärandtehnoloogia*	2	4	0
Üliõpilasi kokku	98	148	134

*Õppekavad, millele vastuvõttu enam ei toimu.

Katkestamine

2023/2024. õppeaastal oli erinevatel põhjustel õpingute katkestajaid 60 (52 rakenduskõrgharidusõppes ja 8 magistriõppes). Keskmine väljalangemise protsent oli TÜ VKAs 8%, mis on eelmise aastaga võrreldes üpris sama. Suurim väljalangevusprotsent on kogukonnahariduse ja huvitegevuse õppekaval ning muusika õppekaval. Siiski võib öelda, et katkestamine Viljandi kultuuriakadeemias on madalam, kui HV valdkonna ning TÜ keskmine. Eriti väärub nimetamist magistriõppe madal katkestamise protsent (aruandeaastal 6,6%), mis on nii valdkonna kui TÜ keskmisest märgatavalt madalam. See kõik ei tähenda, et katkestamine ei oleks probleem ning õppekavad töötavad kõik selle nimel, et katkestamise protsenti vähendada, kuna see on ka üks TÜ õppekavade tulemusnäitajatest.

Rakenduskõrgharidusõppekavad

Etenduskunstim

maht ja õppeaeg: 240 ainepunkti, neli aastat

õppetöö vorm: päevaõpe

õpetasu: tasuta

erialad: lavastaja (sh koreograafi suund), tantsuõpetaja, näitleja, visuaaltehnoloog (suunad: valguskujundaja, videokujundaja ja dekoraator-butafoor), tehniline produtsent

antava kraadi nimetus: humanitaarteaduse bakalaureus (BA)

antav kutse: (vastavalt erialavalikule) tantsuspetsialist, tase 6; valguskujundaja, tase 6; dekoraator-butafoor, tase 6

üliõpilasi: 104

programmijuht: Tiiu Tamm

Õppekaval toimub pidev arendustegevus, mille eesmärk on vähendada ülekoormatust ja muuta struktuur arusaadavamaks. Ainete sisulises arenduses arvestame vajadusega integreerida erinevaid erialasid ühisõppekava alla, säilitades samas iga eriala spetsiifilised vajadused. Selleks vaatame üle ainete mahud ja sisu. Eelmisel õppeaastal ühtlustasime visuaaltehnoloogide erinevate erialade aineid.

Toetame kõigi erialade puhul autoripositsioonil töötamist. Lõpetavate tudengite loomingulisi töid esitame igal aastal etenduskunstim festivalil Värske Kraam. Eelmise õppeaasta lõpus esitlesid oma loomingut festivalil visuaaltehnoloogia eriala lõpetajad.

Möödunud õppeaastal uuendasime pedagoogika moodulit, et muuta see kaasaegsemaks ja tantsuõpetaja eriala toetavamaks. Muudatuste käigus kaasajastasime aine sisu ja vaatasime üle ainete mahud. Õppeaastat jäid suurematest sündmustest ilmestama [prof Kalju Komissarovi stipendiumipäev](#), [festival Värske Kraam Viljandist](#) ning [Tantsunädal](#).

Järgmisel õppeaastal plaanime jätkata õppekava arendamist, keskendudes ainesisude, ühisainete ja õppekava ülekoormatuse tasandamisele. Mitmekesisust näitleja eriala õpet, kaasates uusi õppejõude. Hetkel töötab näitleja eriala õppes põhikohaga ainult üks õppejõud. Dialoogi ja uute arengusuundade tekitamiseks on plaanis kaasata veel kaks 0,5 koormusega õppejõudu. Tuleval õppeaastal valmistume muuhulgas uue näitlejate, lavastajate, tantsuõpetajate ja koreograafide kursuse vastuvõtuks. Sisseastumise kommunikatsiooni selguse tagamiseks täpsustame erialade identiteeti õppekava kontekstis.

Kultuurikorraldus

maht ja õppeaeg: 240 ainepunkti, neli aastat

õppetöö vorm: päevaõpe

õppetasu: tasuta

antav kraad: humanitaarteaduse bakalaureus

üliõpilasi: 95

programmijuht: Jorma Sarv

Kultuurikorralduse õppekava jaoks tõusid 2023/2024. õppeaastal fookusesse õpetamisoskuste teema, suhete tihendamine valdkonna professionaalidega ning rahvusvahelistumise samm-sammuline hoogustamine. Õpetamisoskuste arutelu keskmes oli võrdlemisi suur külalisõppejõudude osakaal, mis on kultuurikorralduse eluala arvestades ootuspärane, kuid ka mitmeid pedagoogilisi proovikive pakkuv nähtus. Seetõttu on tähtis, et õppekava raames panustavad eksperdid ja praktikud omaksid avaramat ülevaadet akadeemias ja õppekaval toimuvast, näeksid ja oskaksid hinnata erinevaid seoseid teemade ning ainete vahel ning omaksid ülevaadet erinevatest meetodilistest lähenemistest. Möödunud õppeaastal aitas seda töösuunda muuhulgas korraldada kultuurikorralduse õppekavale eraldatud hea õpetamise grant, mille najal on võimalik kahe õppeaasta jooksul erinevaid arendustegevusi ja täiendavaid arutelusid kavandada.

Jätkus aktiivne suhtlus kultuurikorralduse professionaalidega, et hoida õppekava raames käsitletavat teemat ajakohased, toetada kontaktide loomist ja aidata kaasa tudengite võimalustele saada osa erinevatest erialastest võrgustikest. Semester-semestrilt on juurdumas töötubade ja meistriklasse rütm, mis on paisutanud õppekavaga seotud valdkonna praktikute arvu 40-50 inimeseni (sh külalisõppejõud, ühekordsete temaatiliste töötubade läbiviijad, külalised jooksva õppetegevuse käigus jt).

Rahvusvaheliste suhete ülesehitamise fookus on eeskätt Põhjamaades ja Balti riikides, seda paljuski tänu võrgustikule [ActinArt](#). Selle koostöö pinnalt võrsunud jätkukontaktidele lisandus tänu edukale taotlusele Norra grant, mille elluviimine toimub koostöös Kagu-Norra Ülikooliga (USN) ja keskendub lisaks üldise kultuurilise ja haridusliku tausta võrdlemisele ka õppetöö arendamisele.

Sügisese kalendris on kenasti oma koha leidnud Kultuurikorralduse sügiskool, mis toimus 2023. aastal neljandat korda. Sügiskooli formaat on hästi tööle läinud ja selle peamine ülesanne erialaste arutelude rikastajana ja kohtumispaijana on nii tudengite kui ka külaliste poolt hästi vastuvõetud.

Tänu võrgustikule ActinArt panustas kultuurikorralduse õppekava Stockholmis toimunud rahvusvahelises töötoas, kus avanes võimalus katsetada erinevaid meetodikaid ning teha seda erinevatest riikidest pärit tudengite grupiga. Hea õpetamise grant võimaldas senisest rohkem tähelepanu pöörata rahvusvahelistele konverentsidele ja erialastele seminaridele. Kevadise töö tulemusena saadi kutse kahele mainekale konverentsile: ENCATC aastakonverents Lecces Itaalias ja õpetamisoskustele keskenduv ENLIGHT, mis seekord toimus Tartus.

Väga hästi võeti tudengite poolt vastu mitmed temaatilised töötoad (nt turunduse ja tehisaru meistriklasse ja Marju Sokman, vabatahtlike kaasamise töötuba ja Hannele Känd ning üritusturunduse ülevaade ja Mikk Puurmann).

2024/2025. õppeaasta alguses liitus kultuurikorralduse õppekavaga lektor Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš, kelle panus ja kogemus võimaldavad kasvatada teadusliku töö ja uurimustega seotud ambitsiooni ja mahtu. See omakorda loob uusi võimalusi rahvusvaheliseks koostööks ja erialasteks suheteks.

Õppekavas tehtud muudatustega seoses on elluviimisel mõned temaatilised käsitlused, mis olid seni katmata. Näiteks toimub sügispoolaastal uue algatusena ruumi ja kultuurikorralduse seoseid vaatlev kursus ning kevadel on samasugused lisandused kavas seoses kultuurikommunikatsiooni ja audiovisuaalvaldkonnaga.

Kogukonnaharidus ja huvitegevus

maht ja õppeaeg: 240 ainepunkti, neli aastat

õppetöö vorm: sessioonõpe

õppetasu: tasuta

erialad: draamapedagoogika (rakendusteater) ja elamuspedagoogika (mängud ja seikluskasvatus)

antav kraad: sotsiaalteaduse bakalaureus

antav kutse: noorsootöötaja, tase 6

üliõpilasi: 140

programmijuht: Piret Talur

Möödunud õppeaastal esitasid Viljandi kultuuriakadeemia kogukonnahariduse ja huvitegevuse õppekava ja Narva kolledži noorsootöö õppekava taotluse Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse noortevaldkonna akrediteeringu saamiseks. Taotlus sai positiivse vastuse, mis tähendab pikaajalist rahastusgarantiid rahvusvaheliseks koostööks aastate kaupa tehtavate taotluste põhjal. Teine suurem muudatus oli rakendusteatri spetsialiseerumismooduli uuendamine, mis kinnitati programminõukogus 23.01.2024.

Õppeaasta jooksul toimusid mitmed õnnestunud koostööalgatused. Kogukonnahariduse üliõpilased ja Viljandi Gümnaasiumi õpilased lõimiti koostööks eneseväljenduse praktikumis ning vaimse tervise impro valikaines. Selleks loodi improvisatsioonilist grupiloomet rakendades lavastus "Kuus matši", mida esitati kaastudengitest ja õppejõududest koosnevale publikule. Juhendas Silvia Soro. Seikluskasvatuse praktikumi raames korraldati ühine kolmepäevane väljasõit üliõpilastele ja Holstre Kooli õpilastele, juhendajaks Sergei Drõgin. Õppeaine „Noorsootöö keskkonnad“ läbiviimisse kaasati Külli Salumäe juhendamisel õppekava vilistlased Teele Tõnisson ja Kätlin Merisalu, kes töötavad vastavalt valdkonna arendajatena Haridus- ja Noorteametis ning Eesti Noorteühenduste Liidus. Üliõpilastele korraldati grupina laagripraktika Kaitseliidu suurlaagris Spekter 2024, kus osalemisvõimalust pakuti ka ülikooli töötajate lastele. Juhendas Piret Eit.

Järgmisel õppeaastal on plaanis välja töötada õppekavaarenduse pikaajaline kontseptsioon, arvestades vajadust võimendada kogukonnahariduse suunda, integreerida rahvusvaheline õpikogemus õppekavasse kohustusliku osana ning avada mikroraad(id). Rakendusteatri uuendatud mooduli esmakordne terviklik elluviimine ja protsessi analüüs on samuti kavas. Koosseisuliste õppejõudude meie-tunde tugevdamiseks plaanitakse grupi-õpirände korraldamist Erasmus+ programmi raames. Tuleva õppeaasta eesmärkide seas on ka käsunduslepinguliste õppejõudude tugevam sidumine õppekavaga ja uutele õppejõududele sisseelamispäeva kujundamine. Lisaks tähistatakse õppekava aastapäeva senise arengu analüüsi ning uute sihiseadetega, kuna 1995. aastal toimus esimene vastuvõtt laste ja noorte huvijuhi õppekavale, seega 2025. aastal täitub õppekava avamisest 30 aastat.

Muusika

maht ja õppeaeg: 240 ainepunkti, neli aastat

õppetöö vorm: päevaõpe

õppetasu: tasuta

erialad: helitehnoloogia, koolimuusika, pärimusmuusika, rütmimuusika (sh muusikaprodutsendi spetsialiseerumine)

antav kraad: humanitaarteaduse bakalaureus

üliõpilasi: 157

programmijuht: Marko Mägi

Muusika õppekava üks peamisi arenduseesmärke 2023/2024. õppeaastal oli muusikaprodutsendi suuna turundamine ja sisseastujate arvu suurendamine. Esimesel kursusel alustas õppimist kuus muusikaprodutsendi suuna üliõpilast, mis vastas igati ootustele. Teiseks suuremaks eesmärgiks oli keskastme muusikakoolide lõpetanute sisseastujate suurem osakaal. Ka see eesmärk täitus, kuna õppima asus varasemast rohkem Tallinna Muusika- ja Balletikooli (MUBA) ja Heino Elleri Muusikakooli lõpetanudid.

Õppeaasta tähtsündmusteks olid rahvusvahelised projektid ja õppereisid. Juba mitmeid aastaid kestnud laulukirjutamisprojekt, Erasmus+ põimitud intensiivprogramm (BIP) "House of Europe" toimus sügisel meie tudengite osalusel Hispaanias Madridis, kevadel olime aga ise Viljandis võrustajateks. Viis päeva kestnud üritus õnnestus osalejate arvates suurepäraselt. Viljandis toimunud laulukirjutamisnädal oli osa rahvusvahelisest õppeainest, millele eelnes teoreetiline sissejuhatus veebis ja järgnes veebipõhine laulude postproduktsooniperiood.

Kevadsemestril toimus mitu õppereisi lähiriikidesse ja kaugemale. Pärimusmuusikud käisid Hispaanias Vigos ja Prantsusmaal Poitiers'i linnas rahvusvahelise projekti "TUNE" raames, kus veetsid nädala tutvustades eesti muusikalist pärandit ja õppides tundma prantsuse, hispaania, norra ja kreeka muusikatraditsioone.

Rütmimuusikuid viis õppereis Riiga Läti muusikaakadeemiasse, kus koos Läti tudengitega tehti neli päeva koostööd, mis päädis avaliku kontserdiga. Samalaadses formaadis kohtumine on plaanis sügisel Viljandis.

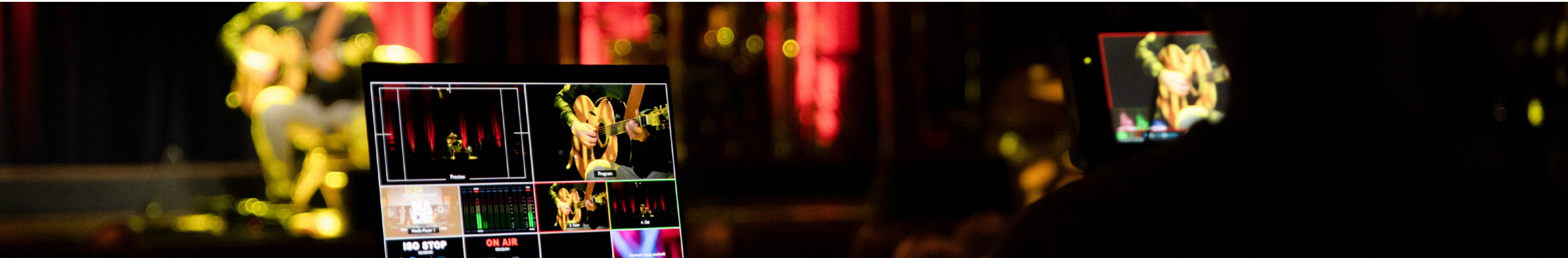
Helitehnoloogia tudengitel avanes võimalus Soomes Tampere rakenduskõrgkoolis kirjutada muusikat ja luua helidisaini filmitreileri tarbeks; koolimuusikud käisid tutvumas Jyväskylä ja Metropolia rakenduskõrgkoolidega.

Akadeemias kohapeal oli muusika õppekava tudengitel suurepärase võimalus osaleda õpitubades, mida viisid kogu õppeaasta jooksul läbi oma valdkonna tipptegijad, teiste seas näiteks Kadri Voorand, Andres Köpper ja Harmo Kallaste.

Traditsioonilistest üritustest jätkus MADE kontsertsari, kus õppeaasta jooksul neljal korral antakse linnarahvale tasuta galakontsert.

2023/2024. õppeaastale pani punkti muusika õppekava ajaloo suurim lõpukontsertide festival FINALE, kus kolme päeva jooksul toimus Eesti Pärimusmuusika Keskuses kokku 15 kõrgetasemelist kontserti.

Järgmise aasta peamine eesmärk on kvaliteetse õppetöö läbiviimine. Selle saavutamiseks panustame muuhulgas rahvusvaheliste koostööprojektide edasiarendamisse ja võimalusel uute algatamisse. Lisaks plaanime muusika õppekava nelja eriala populariseerimist eelkõige gümnasistide seas. Personaliarenduse valdkonnas keskendume vanemaealiste õppejõudude digipädevuste suurendamisele.

Pärandtehnoloogia

maht ja õppeaeg: 240 ainepunkti, neli aastat

õppetöö vorm: päevaõpe

õppetasu: tasuta

erialad: ehitus, metall, tekstiil, ringtehnoloogia

omandatav haridus: humanitaarteaduse bakalaureus

üliõpilasi: 120

programmijuht: Ave Matsin

Kõige suurem pärandtehnoloogia õppekava arendustegevus möödunud õppeaastal oli seotud **ringtehnoloogia eriala avamise** ja esimese vastuvõtuga 2023. aasta suvel. Kuigi huvi õppima asumise vastu oli esialgu tagasihoidlik, on tegemist kindlasti tuleviku vaates väga olulise erialaga.

Uue eriala tuules tegeleti õppeaasta jooksul **kestlikkuse teemaga** laiemalt. 17. novembril pärimusmuusika aidas toimunud **XI pärandtehnoloogia konverents** oli seekord pühendatud kestlikule moele toetades nii ka samale teemale keskenduva Estonian Fashion Festivali ja selle osana toimuva OmaMoe etenduse korraldamist 2024. aasta kevadel. Konverents käsitles jätkusuutlikkuse, kestlikkuse ja teiste rohemõistete sisu olukorras, kus rõiva- ja moetööstus on maailma suurima süsiniku jalajäljega ning selle vähendamiseks on tasapisi hakatud regulatsioone ja tootmispraktikaid muutma.

Sama teema arendamist jätkas koostöös EASiga 8. aprillil toimunud **Rohelise Laine seminar**, mis keskendus peamiselt rõivastusele ja tõi kokku Eesti rõivatootjad ja tarbijad, et arutleda rõiva- ja tekstiilitööstuse tänase olukorra ning tulevikuvõimaluste üle.

Kevadel korraldati teist korda ringtehnoloogia eriala tutvustamiseks **noorte loometööde konkurs "Parandan maailma oma kätega"**, mille eesmärgiks oli innustada noori pikendama loovalt esemete eluiga.

Kestlikkuse teemadega tegeles senisest rohkem ka Estonian Fashion Festival, mille osana 9. juunil ERMis toimunud **OmaMoe etendus** keskendus seekord rohkem omamaiste materjalide väärimisele.

Olulisel kohal oli ka sellel õppeaastal **rahvusvaheline koostöö**. Õppekava õppejõud Kristi Jõeste, Kadri Tüür ja Ave Matsin osalesid septembris Göteborgi Ülikooli käsitööteaduse konverentsi The Biennial International Conference for the Craft Sciences (BICCS) ettevalmistamisel, läbiviimisel ja sellega seotud 1.1. trükise toimetamisel.

Rahvusvahelise koostöö osas jätkus kultuuriakadeemia eestvedamisel **Põhjamaade traditsioonilist käsitööd uurivate ja õpetavate kõrgkoolide võrgustiku NordTradCraft** töö. Selle raames kohtuti oktoobris Ida-Soome Ülikooli Joensuu kampuses selleks, et tutvuda lähemalt selle partneri tegevustega ja planeerida kolmandat kõrgkoolide ülest üliõpilaste intensiivõppe nädalat **"Craft Symposium"**. See toimuski 18.-22. märtsil 2024 Kagu-Norra ülikooli Raulandi õppekohas Norras, kus osales 18 pärandtehnoloogia (PT) ja kultuuripärandi loovrakenduste (KULO) üliõpilast ning õppejõud Inna Raud, Gert Evert ja Kirsti Tuum. Võrgustiku raames külastasid kultuuriakadeemiat novembris Soome Joensuu ja märtsis Norra NTNU üliõpilaste grupid. NordTradCrafti rahastajaks on Põhjamaade Ministrite Nõukogu haridusprogramm Nordplus.

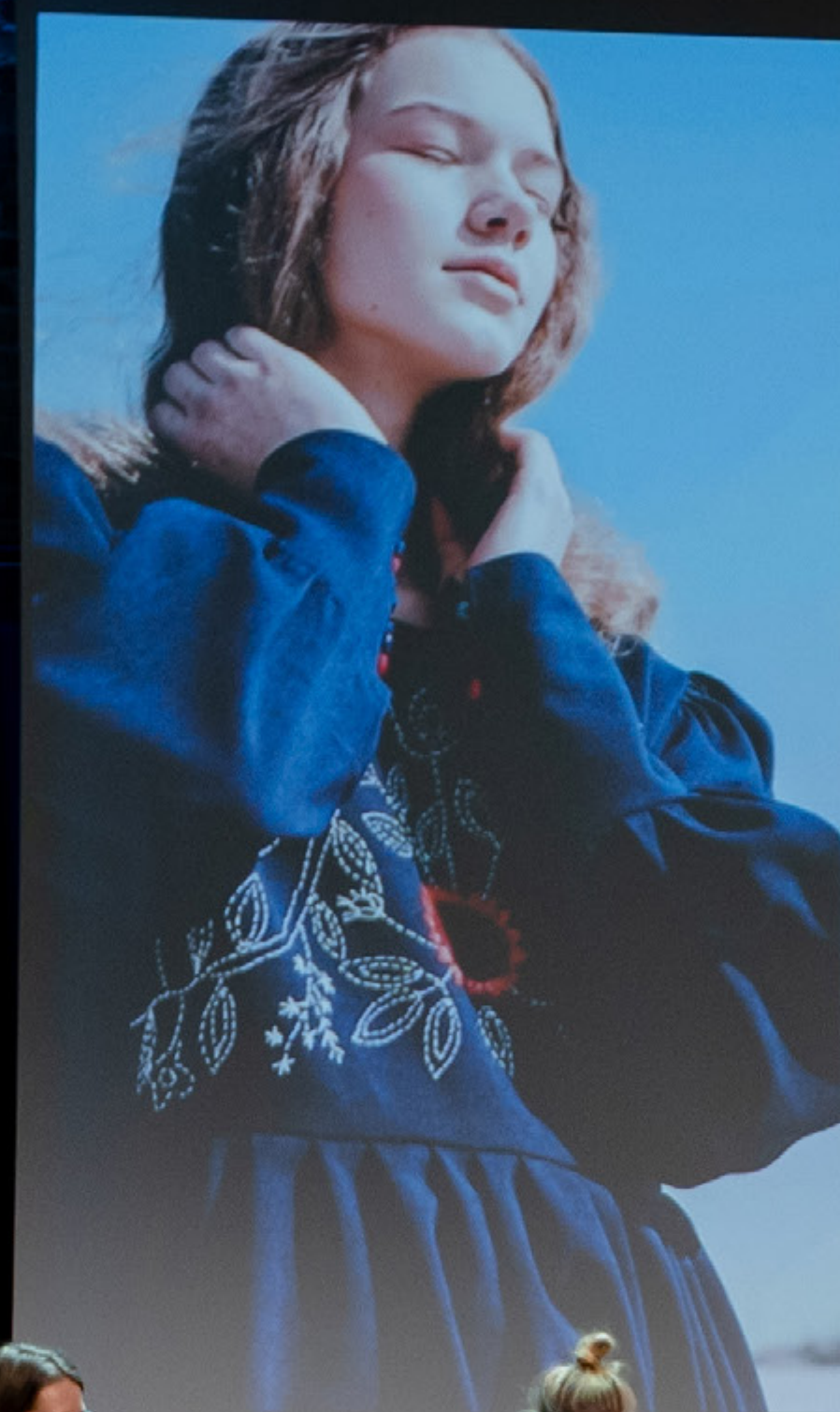
Rahvusvahelistest projektidest jõudis 2024. aasta suvel lõpule Erasmus+ projekt **eCHOing**, mille tulemusena viidi läbi mitmeid avatud innovatsiooni projekte väikese ja keskmise suurusega kultuuriorganisatsioonide toetuseks ja valmis **temaatiline õppematerjal**. Nordplus projekti **FELTWOOL** raames oli PT õppejõududel Astri Kaljusel ja Ave Matsinil võimalik juunis osaleda Leedu villamajanduse ja -tööstuse hetkeseisuga tutvaval õppekäigul.

Leitud on ka mitmeid **uusi rahvusvahelisi partnereid**. 2023. aasta oktoobri lõpus toimus Loov Eesti koostööprojekti raames reis Namiibiasse, kus tutvustati pärandipõhiste toodete arendamise häid praktikaid kultuuriakadeemias. Käik sai aluseks edasiste koostööprojektide planeerimisele. 2024. aasta augustis toimuski uue Loov Eesti eest veetava projekti toel Namiibias konverents ja koolituskursus University of Namibia (UNAM) õppejõududele loovettevõtluse ja pärandi teemadel. Koostöö jätkub 2025. aastani.

2024. aasta juulis toimus Portugalis, Bragas UNESCO loovlinnade võrgustiku üldkoosolek, kus osalesid Pärandilinn Viljandi esindajatena projektijuht Lembe Lahtmaa ja Ave Matsin. Kohtumisel sõlmiti uusi sidemeid erinevate käsitöö ja rahvakunsti loovlinnade delegatsioonides osalenud ülikoolide esindajatega.

2024. aastal täitus 30 aastat esimese pärandtehnoloogia õppekava, tekstiili eriala eelkäijaks olnud talukujunduse ja rahvusliku käsitöö avamisest 1994. aastal. Selle ajaga on avatud lisaks tekstiili erialale ehituse (2005), metallitöö (2011) ja ringtehnoloogia (2023) erialad ning kultuuripärandi loovrakenduste magistrikava (2011. aastal esialgu pärandtehnoloogia õppekava nime all). Kokku on eelnimetatud erialade lõpetajaid 2024. aasta juuni seisuga 286. Juubeliaasta tähistamiseks korraldati 18. mail Männiku Metsatalus vilistlaste kokkutulek. Samuti alustati varakevadel käsitöö ja pärandtehnoloogia kutse- ja kõrgkoolide erialade vilistlaste erialase tööhõive uuringu ettevalmistust ja läbiviimist koostöös RAKEga.

2024/2025. õppeaasta suursündmuseks on planeeritud rahvusvahelise **Viljandi Pärandusfestivali** läbiviimine, mis on osa Euroopa Kultuuripealinn Tartu 2024 programmist ja mis ühendab endas rahvusvahelist teaduskonverentsi, meistriklasse ja laiemale avalikusele suunatud päranduspidu. Samuti on oluliseks sündmuseks õppekavade juubelit tähistava vilistlaste ja õppejõudude ühisnäituse "Ajajõgi" loomine.

15.30–15.45 sirutuspaus

15.45–16.15 seminar/vestlusring,
moderaator Ave Matsin

16.15–16.45 Anu Raua stipendiumi
üleandmine ja aastakirja Studia Vernacula
tutvustus.

16.45–17.15 Kohv ja tort

5

Magistriõppekavad

Kultuuripärandi loovrakendused

maht ja õppeaeg: 120 ainepunkti, kaks aastat

õppetöö vorm: sessioonõpe

õppetasu: tasuta

erialad: pärandtehnoloogia ja pärimusmuusika

omandatav haridus: humanitaarteaduse magister

üliõpilasi: 28

programmijuht: Indrek Ikkonen

Kultuuripärandi loovrakenduste (KULO) õppekava siht on tagada õppurite akadeemiline võimekus käsitööteaduse ja pärimusmuusika vallas. Käsitööteaduses on meie lõpetajad andnud olulise panuse käsitööteaduse ja etnograafilise ainese uuel mõtestamisel. Õppeprotsessi tulemusena on valminud mitmed 1.2 tasemel teadusartiklid ja laiemat tähelepanu pälvinud magistritööd.

2023/2024. õppeaastal toimus õppekava osalusel või eestvedamisel mitu pärandi hoidmise ja rakendamise seotud üritust: septembris XVIII Disainiöö ja kultuuripärandi loovrakenduste sügiskool, novembris pärandtehnoloogia konverents «Kestlik mood» ja meie käsitööajakirja Studia Vernacula 15. numbri esitlus; märtsis osalesid KULO magistrandid koos pärandtehnoloogia õppekava tudengite ja õppejõududega Norras toimunud käsitöösümposiumil, mis tõi kokku seitsme kõrgkooli erinevate käsitöö erialade üliõpilased neljast riigist. Õppeaasta jooksul valmistuti 1.–5. oktoobrini 2024 Viljandis toimunud rahvusvaheliseks pärandusfestivaliks.

Järgmisel õppeaastal on prioriteediks õppekava tutvustamine ja uute võimalike üliõpilasteni jõudmine. Teiseks oluliseks eesmärgiks on võimalikult palju toetada üliõpilasi nende magistritööde valmimisel. Kolmas eesmärk on vajadus publitseerida õppejõudude ja üliõpilaste uurimusi Eesti ja Euroopa teadusajakirjades.

Kunstide ja tehnoloogia õpetaja

maht ja õppeaeg: 120 ainepunkti, kaks aastat

õppetöö vorm: sessioonõpe

õppetasu: tasuta

erialad: ettevõtlusõpetaja, kooliteatri juhendaja, kunstiõpetaja, käsitöö ja kodunduse õpetaja, nutikate tehnoloogiate õpetaja, pilliõpetaja, tantsuõpetaja, teatriõpetuse õpetaja, tehnoloogiaõpetuse õpetaja, üldhariduskooli muusikaõpetaja

antava kraadi nimetus: haridusteaduse magister (kunstide ja tehnoloogia õpetaja) (MA)

antav kutse: õpetaja, tase 7

üliõpilasi: 91

programmijuht: Marvi Remmik

Kunstide ja tehnoloogia õpetaja (KTÕ) õppekaval on kolm eesmärki, mida alatasa silmas pidada: kvaliteetsed tudengikandidaadid igal õppekava erialal; õppekava lõpetanud üliõpilaste arvu kasvatamine; pidev arendustöö õppekavaga arendamist vajavate erialade puhul (nt ettevõtlusõpetaja, teatriõpetuse õpetaja, nutikate tehnoloogiate õpetaja).

Esmakordselt sai KTÕ vilistlane kõrge tunnustuse Eesti Teaduste Akadeemia presidendilt – 2023. aastal õppekava lõpetanud Lisabeth Hint pälvis ebatraditsioonilise üliõpilastöö eripreemia oma magistritöö „Matemaatika ja muusikat lõimiv õppematerjal 1. klassile“ eest. Mitmed tegevõpetajatena töötavad õppekava üliõpilased on teinud oma õpilastega suurepäraseid näitusi, näiteks Kadri Kose eestvedamisel oli [näitus](#) Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 raames Kүүni tänaval – taaskasutatud materjalidest loodi Tartuga seotud kuulsuste portreed. Hiljem oli näitus üleval Jääaja keskus ja huvi selle vastu on üles näidatud mujalgi. Õppekava praeguste ja endiste üliõpilaste maalide näitus kaunistas Tü Jakobi tänav õppehoone fuajeed.

Järgmisel õppeaastal on plaanis esmakordselt uuenenud teatriõpetuse õpetaja eriala avamine. Seoses suurendatud õpetajakoolituse üliõpilaste arvuga ootame üliõpilaskandidaatide arvu kasvu.

Creative Project Management / Loovprojektide juhtimine

maht ja õppeaeg: 60 ainepunkti, üks aasta

õppetöö vorm: sessioonõpe peamiselt veebis ja osaliselt Viljandis kohapeal

õppetasu: 6000 eurot (kaks tasuta kohta olenemata kodakondsusest)

antava kraadi nimetus: sotsiaalteaduse magister (loovprojektide juhtimine) (MA)

üliõpilasi: 11

programmijuht: Marek Mühlberg

Viljandi kultuuriakadeemias avati 2024. aastal ainsana Tartu Ülikoolis uus ingliskeelne õppekava: Creative Project Management (CPM) ehk loovprojektide juhtimine. See üheaastane magistriprogramm aitab arendada nii tehnilisi projektijuhtimisoskusi kui ka keskenduda loovusele, iseseisvuse kujundamisele, kiirele kohanemisvõimele ja koostööoskustele. Õppekava läbinu on valmis tööks rahvusvahelistes projektimeeskondades. Esimene vastuvõtt, mis toimus tänavu suvel, oli edukas: kandideerijaid oli 36, neist kvalifitseerus 33 ning intervjuud viidi läbi 31 kandidaadiga. Sügisel alustas õpinguid 11 tudengit.

Õppekava koosneb neljast moodulist: loovus ja eneseareng, loovettevõtluse projektijuhtimine, meeskonnatöö ja juhtimine ning programmi keskmeks olev magistriprojekt – esimest kolme on võimalik läbida ka eraldi mikroraadiprogrammidena, mille lõpetanud saavad täiendusõppetunnistuse ja õppetulemuste tõendi. Mikroraadidele on saadud ESTDEVist (Estonian Centre for International Development ehk Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus) 15 stipendiumit Aafrika tudengitele. Esimesele kahele mikroraadiprogrammile kandideeris kokku 21 inimest: 13 valis loovettevõtluse projektijuhtimise, 8 soovis end täiendada loovuse ja enesearengu teemal. 21 kandideerijast 13 olid Aafrikast.

Kandideerimisperioodi lõpuga (seda nii põhiõppe kui ka mikroraadide vaatest) saabus kindlus, et õppekava on edukalt valideeritud.

Õppekavale on oluline valdkondlikult kogunud õppejõudude kaasamine. CPMiga on õnnestunud siduda 11 loovprojektide juhtimise valdkonnaga seotud praktikut, neist neist on doktorikraadiga. Üks eesmärkidest oli ka institutsionaalse koostöö edendamine ja partnerite sidumine õppekavva. Praegu on see lahendatud läbi õppejõudude, kes isiklikke kontakte õppetöösse kaasavad (kogemuslugude jagamine, seminariülesanded). Täiendavalt on sisulise koostöö osas kokkulepe StartupDay, PÖFFi, LMK, Music Estonia ja Latitude59ga. See suund vajab veel arendamist.

Järgmise õppeaasta peamine eesmärk on piloodi edukas elluviimine: väljalangevuse vältimine, jooksva tsükli teenindamine ja tagasiside kogumine, sellest tulenevalt ka iteratsioonid järgmiseks perioodiks.

Täiendusõpe

2023/24. õppeaastal toimus kultuuriakadeemias **44** koolitust, mille lõpetas **710** osalejat. Võrdluseks 2022/23. õppeaastal toimus **42** koolitust, mille lõpetas **593** osalejat, 2021/22. õppeaastal toimus **49** koolitust **661** osalejaga.

Tabel 5. Täienduskoolituste ja neil osalejate arv kultuuriakadeemias kolmel viimasel õppeaastal.

	2021/22	2022/23	2023/24
TÄIENDUSKOOLITUSED			
Kursuste arv	18	17	15
Osalejate arv	385	221	264
RKT KOOLITUSED			
Kursuste arv	10	13	9
Osalejate arv	99	166	119
MIKROKRAADIPROGRAMMID			
Kursuste arv	2	1	4
Osalejate arv	22	14	49
TASEMEÕPPE AINED TÄIENDUSKOOLITUSENA			
Kursuste arv	12	9	10
Osalejate arv	12	14	12
TELLIMUSKOOLITUSED			
Kursuste arv	6	1	6
Osalejate arv	63	21	86
VÄÄRIKATE ÜLIKOOL			
Kursuste arv	1	1	1
Osalejate arv	80	157	180

Koolitused

2023/24. õppeaasta koolitustele avaldas enim mõju mikroraadiprogrammide arendamine. Õppeaastal toimus neli mikroraadiprogrammi: „Kaasaegne tantsu- ja teatriõpetus“, „Loovettevõtja“, „Eesti rahvakultuur“ ning „Muusikaprodutsent“. Kokku lõpetas tunnistusega 49 mikroraadil õppijat.

Jätakuvalt suur huvi oli tasuta, sh riikliku koolitustellimuse (RKT) koolituste vastu. Kultuuriakadeemia osales kõrgkoolide RKT koolitustellimuses, mille tulemusena sai rahastuse 9 koolitust, mis toimusid õppeaasta sügissemestril. Täies mahus lõpetas RKT koolitusi 119 täiendusõppijat.

Toimusid mitmed **traditsioonilised koolitused**: väärivate ülikool 180 lõpetanuga, Omakultuuriakadeemia, noore meistri kool, kultuuripärandi loovrakenduste sügiskool jne.

Suvekursusena toimus järjekorras 9. Craft Camp ehk eesti käsitöö suvekool, milles osales 33 käsitööhuvilist üle kogu maailma, teiste seas USAst, Kanadast, Norrast, Šveitsist. Nädala jooksul said osalejad valida 19 erineva käsitöölase õpitoa ning kolme kultuurireisi vahel.

2024. aasta jaanuaris jätkus viieaastane eurütmiõpetajate koolitusprogramm **„Eesti eurütmiakoolitus“**. Programmi eelviimane koolitus kannab pealkirja „Pedagoogilise eurütmi intensiivõpe. Iseseisvad kunstilised sooloesitused. Rühmatöö L.v. Beethoveni Sonaadiga nr. 13“.

2024. aasta kevadel alustas uus mahukas kaheaastane koolitusprogramm **Viljandimaa Rahvarõivakool** kogumahuga 400 tundi. Programmi eesmärk on Viljandimaa rahvarõivakostüümi valmistamine ning rahvarõivaste

kandmisviiside ja paikkondlike traditsioonide uurimine. Koolitus lõppeb aastal 2026.

Olulisemad täiendusõppealased arendustegevused

2023/24. õppeaastal toimus esmakordselt mikrokraadiprogramm „**Eesti rahvakultuur**“, mille lõpetas 16 osalejat üle kogu Eesti: Tallinnast, Mustveest, Võrust, Saaremaalt ja mujalt. Programmi eesmärk on anda terviklik ülevaade Eesti rahvakultuuri erinevatest tahkudest ja innustada omandatud teadmisi ning oskusi loovalt kasutama.

Välja on töötatud kolm ingliskeelset mikrokraadi: „Loovus ja eneseareng“, „Loovettevõtluse projektijuhtimine“ ning „Meeskonnatöö ja juhtimine“. Lisaks käivituvad 2024/25. uued mikrokraadiprogrammid: „Eesti pärimusmuusika õpetaja“, „Kaasaegne teatriõpetus“ ja „Kaasaegne tantsuõpetus“.

Mikrokraadiprogrammide eesmärk on võimaldada täiskasvanud õppijal töö kõrvalt paindlikult omandada lisaeriala või teatud erialased pädevused tööturu väljundiga ühes kitsamas valdkonnas. Sisuliselt on need pikemad terviklikud täiendusõppeprogrammid, mis on mõne õppekava osana arvestatavad, kui inimene soovib õppimist jätkata ning kõrghariduse omandamiseni jõuda.

2023/24. õppeaastal osales kultuuriakadeemia Haridus- ja Teadusministeeriumi täienduskoolituse riikliku koolitustellimuse (RKT) lisatellimuses, mille seekordseks prioriteediks oli ainult täiskasvanute digioskuste arendamine. Rahastuse sai üheksa kursust, mis kõik toimusid õppeaasta sügissemestril.

2024. aasta kevadel toimus rahvusvahelise projekti „**Digital Skills for Music Teachers**“ raames korraldatud muusikaõpetajate digioskusi arendav täiendõppekursus, milles osales 34 õpetajat Iirimaa, Hispaaniast ja Eestist. Kursus koosnes neljast moodulist ja sisaldas veebiloenguid ning uute videoõppematerjalide loomist. Koolitus loodi Reina Sofia muusikakõrgkooli, konsultatsioonibüroo DEX (Hispaania), Munsteri Tehnikaülikooli muusikakooli (Iirimaa) ja TÜ Viljandi kultuuriakadeemia koostöös. Järgmine kursus algab oktoobris 2024.

Õppe rahvusvahelistumine

Rahvusvahelistumisel kasutab kultuuriakadeemia peamiselt Erasmus+ programmi (tudengite õpiränne ja akadeemiliste töötajate väliskoolitused/õppejõuvahetus) ja Nordplus-võrgustike (lühiajalised kohtumised ja koostööprojektid) võimalusi.

2023/24. õppeaasta näitas taaskord (kokkuvõtlik üliõpilaste õpirände statistika on välja toodud aruande alajaotuses „Üliõpilaste välismobiilsus“) võib tõdeda, et TÜ VKA üliõpilased kasutavad eelkõige **Erasmus+ põimitud õpi- rännet**: ühtekokku toimus 40 põimitud õpirännet, 25 neist praktika ja 15 õppe eesmärgil. Erasmus+ uue programmiperioodiga kaasa tulnud lühiajaline põimitud õpiränne pakub õppe või praktika eesmärgil võimaluse viibida välisriigis tunduvalt lühema aja vältel kui seda on tavapärase välispraktika (pikkusega alates 2 kuud) või üliõpilasvahetus (pikkusega vähemalt semester). Põimitud õpiränne välisriigis kestab 5–30 päeva, sellele lisandub veebipõhine õpe või praktika distantsilt.

Õppe eesmärgil toimuv **põimitud intensiivprogramm (blended intensive programme ehk BIP)** on kursus, mis toob enamasti nädalaks ühte ülikooli kokku üliõpilasi ja õppejõude vähemalt kolmest riigist; kohapealsele ühisõppele lisandub veebipõhine osa distantsilt. Muusika õppekava üliõpilased osalevad juba mitmendat aastat kahes BIPis, mis toimuvad kindlate partnerülikoolidega, mis tagab järjest sujuvama koostöö ja kursuse viimistletuma sisu.

Kui kolm meie tudengid osales sügissemestril Madridis toimunud laulukirjutamiskursusel „**House of Europe**“, mis keskendus erinevatele muusikatraditsioonidele, siis kevadsemestril olime ise kursuse läbiviijateks ja fookuses oli muusikaettevõtlus. Viljandisse tõi „House of Europe“ kokku üliõpilased viiest partnerülikoolist: Metropolia University of Applied Sciences (Helsingi, Soome), HKU Utrechts Conservatorium (Utrecht, Holland), Conservatorio di Musica “Luisa D’Annunzio” (Pescara, Itaalia), Centro Superior ‘Música Creativa’ (Madrid, Hispaania) ja Vienna Music Institute (Viin, Austria). Siinsel intensiivnädalal osales ka Ukraina päritolu külalismsuusik. Igaks päevaks moodustati uued grupid, mille ülesandeks kirjutada üheskoos üks laul. Protsessi koordineerisid õppejõud igast osalevast kõrgkoolist. Loodi ühtekokku 18 laulu, mis tulid esitamisele meeleolukal [kontserdil](#) TÜ VKA mustas saalis. Viljandi-nädalale eelnes sissejuhatav veebikursus ja järgnes veebipõhine postproduktiooniperiood, kus laulude lõplikku valmimisel oli nõuandjaks Eesti muusikaprodutsendi Bert Prikenfelt. Kogu Viljandi „House of Europe’i“ eestvedaja oli TÜ VKA laulu- ja hääleseade lektor Liina Saar.

Mõne aasta eest TÜ VKA muusikatehnoloogia lektori Janar Paeglise ellu kutsutud „**SoundCamp**“ toimus tänavu kevadsemestril Soomes. Seitse kultuuriakadeemia helitehnoloogia üliõpilast said teha koostööd lähiriikide tudengitega, et komponeerida muusikat ja luua helidisaini filmitreilerile. Kursust võõrustas Tampere rakendusülikool (TAMK); lisaks meile olid osalemas tudengid Jāzeps Vītolsi nimelisest Läti muusikaakadeemiast (JVLMA). Varem on „SoundCamp“ toimunud Viljandis ja Riias, kasutades iga asukoha tugevusi ja seadnud vastavalt neile kursuse fookuse.

Lühiajalisel põimitud välispraktikal viibis ühtekokku 25 TÜ VKA üliõpilast. Nende hulgas oli kolm kultuuriakadeemia osalusel koordineeritud välispraktikat. Kolm helitehnoloogia eriala üliõpilast täiendasid end Saksamaal, võõrustajaks ja juhendajaks akadeemia kauaaegne õppejõud Christoph Schulz. Kolme etenduskunstide üliõpilase ja ühe helitehnoloogia tudengi praktikad toimus Prantsuse etenduskunstide asutustes, mis leiavad aset **koostöös Centre de Formation Professionnelle aux Techniques du Spectacle’iga (CFPTS)**. CFPTS vahendab ka Prantsuse etenduskunstide tehniliste erialade õppurite praktikaid Eesti teatrites. Suvel aga osales seitse tantsukunsti tudengit ning üks kunstide ja tehnoloogia õpetaja magister Sloveenias Ljubljanas toimunud maailma suurimal tantsuhariduse konverentsil Dance and Child International (daCi). Nädalapikkusest praktikast avaldati [ülevaade Tantsukuukirjas](#).

Tavapärasel Erasmus+ välispraktikal, mille pikkus on alates kaks kuud, viibis seitse üliõpilast, kellest neli olid äsjalõpetanud ehk suundusid välispraktikale pärast õpingute lõppu TÜ VKAs.

Semestri või õppeaasta veetsid välisülikoolides tudeerides kuus üliõpilast, neist üks etenduskunstide, üks kultuurikorralduse, üks pärandtehnoloogia ja kolm muusika õppekavalt, kusjuures kõigi sihtkohad olid erinevates riikides, vastavalt Slovakkias, Soomes, Norras, Rootsis, Hollandis ja Itaalias. Erasmus+ programmi raames viibis 2023/2024. õppeaastal kultuuriakadeemias semestriõppes kuus väliskülalisüliõpilast, mis oli kõigi aegade rekord. Kusjuures algselt oli plaaninud akadeemias terve õppeaasta veeta kaks üliõpilast, kolm otsustasid õpinguid pikendada Viljandis viibimise ajal. Kevadsemestril lisandus kuues väliskülalisüliõpilane. Soomest, Itaaliast, Portugalist ja Türgist pärit vahetustudengid õppisid helitehnoloogia, rütmimuusika ja pärimusmuusika erialadel.

Kaks TÜ VKA tudengite **õppereisidest** toimus pärimusmuusika erialal, mille raames viis üliõpilast koos õppejõududega külastasid sügissemestril Hispaanias Vigo konservatooriumi ja kevadsemestril Prantsusmaal põle Aliénori kõrgkooli, kellega TÜ VKA osaleb **Erasmus+ projektis TUNE ehk „Pärimusmuusika bakalaureuse tasemeõppevõrgustik Euroopas“ („Traditional Music Undergraduate Network in Europe“)**. Projektipartneriteks on lisaks ülalmainitutele Kagu-Norra ülikool, Ioannina ülikool Kreekast ja Euroopa muusikakõrgkoolide ühendus AEC. TUNE projekti intensiivnädalad on kolme aasta jooksul toonud kuuel korral kokku pärimusmuusika tudengid ja õppejõud viiest riigist, et jagada üksteisega oma muusikatraditsioone ja üksteiselt õppida. Projekti tulemusteks on veebiõppeplatvorm ja ühismoodul, mida rakendades partnerülikoolide koostöö jätkub ka pärast projektiperioodi lõppu (31.10.2024).

Veel kaks õppereisi leidsid aset muusika õppekaval: rütmimuusika eriala tudengid ja õppejõud külastasid ühiseks musitseerimiseks Läti muusikaakadeemiat ning koolimuusika eriala üliõpilased ja õppejõud käisid tutvumas Jyväskylä rakenduskõrgkoolis Soomes. Kui Läti muusikaakadeemiaga on meil juba pikaajaline koostöö, siis Jyväskylä muusikapedagoogika erialaga koostöö alustamiseks külla mindigi. Mõlemad õppereisid toimusid Põhja- ja Baltimaade haridusprogrammi Nordplus toel. Nordplusi võrgustiku Nordfilm suvises kahenädalases laagris sai end proovile panna üks helitehnoloogia tudeng. Kõige suurema grupina ja õppekava enda kulul olid õppereisil 22 etenduskunstide tehniliste erialade üliõpilast, kes „Lavatehnika“ õppeaine raames olid ühepäevasel visiidil Soome rahvusooperis. Ei Erasmus+ ega Nordplus rahasta tudengite õpirändeid välismaale, mis kestavad vähem kui viis päeva.

Selleks, et muuta õpiränne veelgi paindlikumaks, sh võimaldada lühemaid välisvahetusi kui viis päeva, taotles **TÜ VKA kogukonnahariduse ja huvitegevuse (KHHT) õppekava** koos **TÜ Narva kolledži noorsootöö õppekavaga Erasmus+ noortevaldkonna akrediteeringut**. Taotlus sai positiivse vastuse ja akrediteeringu kolmeks aastaks. Igal aastal saavad kolledžid taotleda rahastust konkreetseteks õpiränneteks, mille kestus võib olla kasvõi kaks päeva. Akadeemia KHHT õppekava jaoks on tegu suurepärase võimalusega, tänu millele lihtsustub selle sessioonõppekava tudengite õpiränne. Eialgu on plaanid veel tagasihoidlikud: 2024/2025. õppeaastal on kavas kaks õpirännet – seikluskasvatuse suund võtab vastu grupi Soomest ja rakendusteatri suuna tudengid lähevad õppereisile Soome. Lisaks on oluline, et KHHT tudengite õppereisid ei jääks enam nähtamatuks ja nad saaksid õpirändesse minnes ka TÜ välismaal õppija staatuse.

Kui Erasmus+ üliõpilasvahetusse või välispraktikale suunduvad saavad alati välismaal õppija staatuse ja nende ränded avalduvad TÜ statistikas, siis järjest enam on kultuuriakadeemia võtnud suuna ka **Nordplus võrgustike** raames välismaal käinute õpiränded registreerida. Selleks on igal tudengil tarvis koostada õppeplan ja õppe- või praktikaleping ning välismaalt naastes esitada aruandluseks õpirändes osalemise tunnistus. Möödunud õppeaastal läks tänu sellele arvesse 18 pärandtehnoloogia ja kultuuripärandi loovrakenduste tudengi õpiränne (15 õppe- ja kolm praktika eesmärgil) Kagu-Norra ülikooli Raulandi õppekohta, kus toimus meie koordineeritava käsitöökõrgkoolide võrgustiku **NordTradCraft** intensiivkursusel [Craft Symposium](#); viie etenduskunstide õppekava üliõpilase osalemine Soomes Lapimaa ülikoolis **DAMA** võrgustiku *workshop*’is „Enlightened Boredom“; kolme kultuurikorralduse õppekava tudengi õpiränne Rootsi Stockholmi kuninglikku muusikakolledžisse (KMH), kus toimus **ActinArt** võrgustiku intensiivnädalal „Hack the challenge! Art for sustainable impact“ ning heli- ja visuaaltehnoloogia magistrandi osalus **Nordfilmi** kursusel „Post-production Camp: AI: tools, sustainability, ethics from a postproduction perspective“.

Nordplusi võrgustike õpirännete puhul on iseloomulik, et tudengeid ei arvata külastatava kõrgkooli väliskülalisüliõpilasteks. Seetõttu saame üksnes tõdeda, et kultuuriakadeemiat külastasid möödunud õppeaastal NordTradCraft partnerülikoolidest kaks gruppi: kolm tudengit ja kaks õppejõudu Ida-Soome ülikooli Joensuu õppekohast ning 12 tudengit ja kaks õppejõudu Norra teaduse- ja tehnikaülikoolist (NTNU), kes tutvusid akadeemias toimuvaga ja osalesid õpetegevustes. Niisugused lühivisiidid loovad perspektiivi pikemaks koostööks: mõlemaga ülikooliga on juba tehtud plaane 2024/2025. õppeaastaks.

Rahvusvahelise koostöö ja õppekavade arendamiseks kasutati nii Erasmus+ programmi kui ka Nordplusi toetusvõimalusi ka **töötajatele ja õppejõududele**. TÜ VKA õppejõud ja töötajad käisid tutvumas partnerülikoolide töö ja õppevõimalustega nii koos üliõpilasgruppidega kui ka eraldi. Samuti külastasid akadeemiat partnerülikoolide õppejõud, kes viisid läbi töötube ja tutvusid siinse õppetööga.

Rahvusvahelised võrgustikud

2023/24. õppeaastal oli TÜ VKA tegev 11 võrgustikus või konsortsiumis, millest rohkem kui pooled tegutsevad Põhja- ja Baltimaid ühendava Nordplusi toel.

Nordplus

NordTRAD	pärimusmuusika
NordPULS	rütmimuusika
Nortear	etenduskunstid
DAMA	tantsukunst ja uus meedia
NordFilm	filmikunst
NordTradCraft (Higher Education on Craft Traditions)	pärandtehnoloogia (koordinaator TÜ VKA)
ActinArt	kultuurikorraldus

Muu

ANMA (Association of Nordic Music Academies)	muusika
AEC (Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen)	muusika
ENCATC (European Journal of Cultural Management and Policy)	kultuurikorraldus
Building Bridges	etenduskunstid

TEADUS- JA LOOMETEGEVUS

Lisaks mitmekülgele teadus- ja loometegevusele, millest saab ülevaate alljärgnevalt, panustavad õppekavad ühiskonda ka laiemalt (vt [Lisa 1. Õppekavade panus ühiskonda](#)) ning üliõpilased paistavad silma erialase, akadeemilise ja loomingulise tegevusega (vt [Lisa 2. Üliõpilaste saavutusi](#)).

Teadustegevus

Teadusartiklid

Ikkonen, I. (2023). Kohalik ja kordumatu kodarraha: tüpologia ja valmistamise tehnoloogia. *Studia Vernacula*, 15, 64–87. DOI: 10.12697/sv.2023.15.64-87.

Kurisoo, T., Lillak, A., **Rõigas, A.**, & Tint, K. (2024). The role of communities in preserving, using and remembering heritage: archaeological monuments and dark heritage sites in Estonia. *International Journal of Heritage Studies*, 30 (2). DOI: 10.1080/13527258.2023.2284733.

Matsin, A. (2023). Eesti–Norra villaprojekt innustab kohalikku toorainet paremini väärima. *Studia Vernacula*, 15, 242–250.

Mikser, R., **Viirpalu, P.**, & Krull, E. (2023). Reflection of teachers' feelings of curriculum ownership in their curriculum definitions: The example of Estonia. *The Curriculum Journal*, 34(4), 542–557. <http://dx.doi.org/10.1002/curj.217>

Peri, E., Jõgi, L., & **Remmik, M.** (2024). Who am I—Teacher or practitioner? Teacher practitioners' experience of identity in higher education—A phenomenological view. *Future in Educational Research*, 2(1), 65–80. <https://doi.org/10.1002/fer3.20>

Remmik, M., Siiman, A., Reinsalu, R., Vija, M., & Org, A. (2024). Using Wikipedia to Develop 21st Century Skills: Perspectives from General Education Students. *Education Sciences*, 14(1), 101. <http://dx.doi.org/10.3390/educsci14010101>

Rennu, M., Rõigas, A., & Araste, L. (2023). Artisans Seeking Shelter: Craftspeople Moving to the Countryside and (New) Local Communities. *Acta Ethnographica Hungarica*, 66 (2), 357–382. DOI: 10.1556/022.2021.00028.

Tüür, K., & Õunapuu, L. (2023). Atlandi ookeani varjatud allhoovused. *Keel ja Kirjandus*, 66 (7), 678–702. DOI: 10.54013/kk787a2.

Projektide, tellitud teadustöö või analüüsi publikatsioonid

Sillamaa, V. (2023). Tallinna muusikapoliitika analüüs. <https://muusikalintallinn.ee/muusikapoliitika-analuus/>

Sillamaa, V. (2023). Music Export Development in Europe (Volume 1). <https://www.europeanmusic.eu/content/developing-music-export-in-europe-i/>

Moora, H., Peterson, M. K., Aus, R., Ojavee, K., **Kaljus, A.**, & Plamus, T. (2023). Eestis tekkivate tekstiilijätmete ringlussevõtu ja tootearenduste lahendused. 1–87.

Tüür, K., Annist, A., & Rennit, M. (2023). Where First and Second Wave Environmentalism Exist Side-by-side. In: Mörner, N (Ed.). *Ecological Concerns in Transition. A Comparative Study on Responses to Waste and Environmental Destruction in the Region. State of the Region Report 2022/23.* (110–122). Stockholm: CBEEES Södertorn University.

Kogumike artiklid

Rõigas, A., Rennu, M., & Araste, L. (2024). Uuskogukondade kujunemine Eesti maapiirkondades. Eesti Geograafia Seltsi aastaraamat. (100–124). Tallinn: Eesti Geograafia Selts.

Soobik, M. (2023). The Impacts and Relationship of STEL and Technology Education in Estonia. In: *Standards-Based Technology and Engineering Education.* (253–266). Springer, Singapore. (Contemporary Issues in Technology Education). DOI: 10.1007/978-981-99-5704-0_16.

Teadusväljaannete toimetamine

Tüür, K., Labi, K. (Toim.) (2023). Ümber telje. *Studia Vernacula* 15. *Studia Vernacula* Viljandi : TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia. DOI: 10.12697/sv.2023.15.

Studia Vernacula on TÜ Viljandi kultuuriakadeemia väljaantav kõrgetasemelisest käsitööteaduslikest publikatsioonidest koosnev ajakiri, mis ilmub üks kord aastas. 2023. aasta väljaande artiklite teemad keerlevad ümber telje nii telgsümmeetria kui telgedel kudumise mõttes. Esimest esindavad lood kodarrahadest, juustest punutud ehetest ja kuhjalavaehitusest. Kangastelgede kasutusvõimalusi vaetakse naisemantsipatsiooni, leiutamise ja kehalise kogemuse vaatenurkadest. Antakse ülevaate pärandtehnoloogidele olulistest projektidest, sündmustest, trükistest. Käsitletakse ka maailma parandamise võimalusi.

Publitseeritud konverentsiteesid

Ó Nuanáin, C., Viñuela Lozano, E., **Steinbach, K.**, & Corbat, Y. (2024). A Quantitative Survey of Digital Competencies of Music Teachers in the European Union. In: Computer Supported Music Education, 2.–4.05, Angers, Prantsusmaa.

Ranczakowska, A.-M., & **Kuznetsova-Bogdanovits, K.** (2024). EDUCATION AS A LEVERAGE POINT FOR SUSTAINABILITY: INTEGRATING TRANSFORMATIVE LEARNING AND CONTEMPLATIVE PRACTICES FOR SUSTAINABLE FUTURE. AIMAC.

Rennu, M., & **Rõigas, A.** (2024). Fieldwork notes through the eyes of a craftsman: economic interests, local and cultural cooperation in the intentional communities of Southern Estonia. SUSTAINABILITY IN PRACTICE: DIY Repair, Reuse and Innovation. 30 October – 2 November 2024 Programme and Abstracts: SUSTAINABILITY IN PRACTICE: DIY Repair, Reuse and Innovation. 30 October – 2 November 2024, Tartu. Ed. Tenno Teidearu, Piibe Nõmm. Tartu: Estonian National Museum, 56–56.

Muud publikatsioonid

Kurisoo, T., Lillak, A., **Rõigas, A.**, & Tint, K. (2024). Kogukonnad ja kultuuripärand Eestis: järeldusi nelja juhtumiuuringu põhjal. *Tutulus: Eesti arheoloogia aastakiri*, 10–12.

Raud, I., Veelmaa, M., Luhamaa, L., & Eerikson, M. (2023). *Maagelõng ja kiritriibud: kangakuduja inspiratsioonivihik*. Pärnu: Soundmind.

Rennu, M. (2023). Mõõtuandev trükis talutoolidest. *Studia Vernacula*, 15, 214–218.

Rõigas, A. (2024). Communities from the local government's point of view. *Versus*, 21.02.2024.

Tamm, T. (2023). Tehisintellekti ajastu ja vabakutselisuus. ERR kultuuriportaal, 16.06.2023.

Tüür, K. (2023). Eessõna. Ümber telje. *Studia Vernacula*, 15, 8–14.

Esinemine konverentsidel

Kristi Jõeste „Innovation in heritage-based knitting. The case of embroidered gloves.” The Biennial International Conference for the Craft Sciences, Rootsi, Mariestad, 20.–22.09.2023.

Kristi Jõeste „Kultuurilisest jätkusuutlikkusest „OmaMoe” näitel”. Pärandtehnoloogia konverents „Kestlik mood”, Viljandi, 17.11.2023.

Kristi Jõeste „Rahvarõivas ja mood”. Üle-Eestiline rahvarõivapäev, Rakvere, 11.02.2024.

Ave Matsin, Merje Beilmann, Ingvild Svorkmo Espelien, Marte Espelien Blomli, **Astri Kaljus**, Liina Lehis, **Diana Tuulik** & Eli Wendelbo „Estonian and Norwegian Sheep Wool as Textile Material. Properties and Possibilities of Use on the Example of the Wool of Six Sheep Breeds.” The Biennial International Conference for the Craft Sciences, Rootsi, Mariestad, 20.–22.09.2023.

Ave Matsin „How cultural heritage enriches the creative industries”. Creative Entrepreneurship Academy Namibia 2023: „Heritage & Innovation: Finding Business Opportunities in our Cultural Roots”, Windhoek, Namiibia, 30.10.2023.

Ave Matsin „Kohalikud loodusmaterjalid. Pärandtehnoloogiatest kestliku ressursikasutuseni”. 1. Eesti humanitaarteaduste aastakonverents, 10.–12.04.2024.

Jorma Sarv, Kristina Kuznetsova-Bogdanovitsh, Anu Rannu „Co-creating Engaging Learning Experiences Online: lessons from Arts Management Bachelor studies for the New Normal”, Lecce, Itaalia, 2024 ENCATC Congress.

Jorma Sarv, Kristina Kuznetsova-Bogdanovitsh, Anu Rannu „How does analysing of practical assignments support and enrich the learning experience?”. Tartu, ENLIGHT 2024.

Jorma Sarv „Excitement and Silence”. Viljandi Päranduskonverents 2024.

Katri Smitt „Hindega või hindeta?”. Loomekõrgkoolide seminar, Tallinna Ülikooli Balti meedia, filmi ja kunstide instituut, 26.03.2024.

Diana Tuulik „Kestlik materjal”. Pärandtehnoloogia konverents „Kestlik mood”, Viljandi, 17.11.2023.

Diana Tuulik „The Effect of Aluminum Mordant on the Colour Fastness of Fabrics Made of Cellulose Fibres When Dyeing with Onion Peels”. 10th Textile Conference & 4th Conference on Engineering and Entrepreneurship, Tirana, Albaania, 16.-17.10.2023.

Diana Tuulik, Astri Kaljus „Estonian and Norwegian Sheep Wool as Textile Material. Properties and Possibilities of Use on the Example of the Wool of Six Sheep Breeds.” Woolume Conference, Istvena, Poola, 26.-27.10.2023.

Leele Välja „Taaskasutus ja muinsuskaitse”. ERMELi ringmajanduspäev, Telliskivi Loomelinnak, 22.09.2023.

Leele Välja „Matsalu ehituspärand”. Matsalu piirkonna ettevõtluskoolitus, 14.03.2024 ja Matsalu juubeliseminar, Penijõe, 10.05.2023.

Leele Välja „Viljandi muinsuskaitsealast ja selle kaitsekorrast”. EKA muinsuskaitse osakonna XXVI kevadkonverents, 01.06.2024.

Õppejõudude loometegevus

Selles nimekirjas on üksnes nende õppejõudude looming, kes osalesid üleskutses oma loomingut TÜ VKA aastaaruandes esitleda.

Indrek Ikkonen, ehtetöö nooremlektor:

isikunäitus „Eeskujudega vabaks” Esna galeriis. Näitusel oli esitletud üle 70 näitusele loodud ehte;

Tavasti eripreemia ehtekomplekti eest Eesti Rahva Muuseumi ehtenäitusel „Mets vastab, allikas kõnetab”;

näituse “Ennistatud ehe” kureerimine Viljandi Muuseumis.

Taavet Jansen, etenduskunste multimeedia lektor:

performatiivne installatsioon "Inimeses Hoitud" (esietendus SAAL Biennaal festivalil 22.08.2023 EKA Galeriis ja elektron.art veebiplatvormil). Kaaslooja EKE vilistlane Liis Vares

Kristi Jõeste, rahvusliku tekstiili lektor:

näituse "Ajajõgi" koostamine, mis on pühendatud pärandtehnoloogia õpetamisele Viljandi kultuuriakadeemias.

Peedu Kass, rütmimuusika lektor; **Villu Talsi**, pärimusmuusika kitarr ja mandoliini lektor:

Kass/Talsi/Sink albumi salvestamine ja kontsertide andmine Eesti suuremates kontserdimajades koos Theodor Sinkiga.

Christi Kütt, rahvusliku tekstiili lektor:

autorinäitus „[Hõbevalge KOLME VÄRVI VAHEL](#)“ Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis.

Eilve Manglus, rahvusliku metallitöö lektor:

osalemine Eesti Rahva Muuseumi ehtenäitusel „Mets vastab, allikas kõnetab“;

osalemine „Helk“ A-galerii kunstnike aastanäitusel Tallinnas;

pärandtehnoloogia metallitöö õppejõudude ühisnäitus „Ohustatud liikide kaitseala“ kureerimine Viljandi Muuseumis.

Cätlin Mägi, pärimusmuusika puhkpillide lektor:

koos torupilli õppivate tudengite ansambli Estpipes'iga albumi „Torupilli kuninganna kroonimine“ salvestamine (*master*'daja muusikatehnoloogia lektor Janar Paeglis) ja avaldamine.

Cätlin Mägi & EstPipes

Torupilli kuninganna kroonimine

Lennart Peep, lavastajatöö nooremlektor:

Tartu2024 avamine

vabariigi aastapäeva lavastus Viljandis

Mart Reino, metallitöö nooremlektor:

osalemine Eesti Rahva Muuseumi ehtenäitusel „Mets vastab, allikas kõnetab“.

Celia Roose, pärimusmuusika kaasprofessor:

esinemine koos pärimuslaulu tudengitega Viljandi Pärimusmuusika festivalil.

Külli Salumäe, huvihariduse õpetaja:

Mulgi valla kooride adventikontserdi ettevalmistus;

kahe koori juhendamine osalemiseks 03.–06.07.2025 toimuval XXVIII laulu- ja XXI tantsupeol „Iseoma“

Katri Smitt, üldkompositsiooni lektor:

osalemine Piparkoogimaania filmiteemalisel näitusel Tallinnas Disaini- ja Arhitektuurigaleriis;

osalemine graafikanäitusel „GENIUS LOCI V. OMAD. 1813.1867. 2024“ Reigi pastoraadis.

Ruslan Stepanov, etenduskunstide spetsialist:

lavastus „Floor on Fire“ (esietendus 4. aprillil elektron.art kunstisaalis); kaasloojad TÜ VKA õppejõud ja vilistlased (Karl Saks, Elle Viies, Maryn-Liis Rüütelmaa, Sigrid Savi, Johhan Rosenberg).

Marek Talts, rütmimuusika kitarril õppe lektor:

sooloalbumi salvestamine Tampere.

Kirsti Tuum, rahvusliku ehtetöö lektor:

osalemine joonistuse ja ehetega Pärnu Kunstide Kooli õpetajate ühisnäitusel „Õpetlikud muusad“;

osalemine Eesti Rahva Muuseumi ehtenäitusel „Mets vastab, allikas kõnetab“.

Katariina Unt, näitlejatöö lektor, teatrikunsti õppekava programmijuht:

autorilavastus 3ÕDE (Teater Ekspeditsioon, esietendus 21.11.2023)

Blast Theory (Suurbritannia) filmiprojektis „The Unstuck Sound“ osalemine, filmivõtted juulis (Kultuuripealinn TARTU 2024 raames, esilinastus Tartu 2024 lõpuüritusel novembris 2024).

Silvia Soro, rakendusteatri lektor:

Viljandi Gümnaasiumi õpetajate näitetrupiga loodud lavastus „Argifilosoofia algajatele“, mida esitati õpetajate teatrifestivalil Sillad;

Viljandi Gümnaasiumi teatristuudioga luulelavastus „Morbiidseid maastikke“ Artur Alliksaare tekstidele ning klassikalavastus „Diletantism“;

Jaani Jõulumaa tegijatega O. Lutsu „Kevade“ jõulupildist inspireeritud lavastus „Jõulud Paunveres“; kultuuripealinn Tartu 2024 programmi raames söömishäirete teemaline lavastus „Täiuslik“.

ARENDUS JA PROJEKTID

Viljandi kultuuriakadeemia arendustegevusi ja projekte iseloomustab mitmetasandilisus – kaasumisest suurtesse Euroopa-tasandi projektidesse kuni väiksemamahuliste, ent kogukonnatasandil silmaga nähtavat ja kohest mõju avaldavate tegevusteni.

Kultuuriakadeemia kui õppe- ja arenduskeskkonnale enim mõju avaldav ettevõtmine on suurprojekt „**Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia loomeettevõtluse inkubaatori (loomeinkubaatori) arendamine**“, mida **Riigi Tugiteenuste Keskus** toetas läbi PEEK programmi (Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond).

Projekt algas 1. septembril 2023 ja kestab kolm aastat (kuni 30. augustini 2026). Projekti on kaasrahasitanud Euroopa Liit. Projekti kogumaksumus on 3 895 884,03 eurot, millest abikõlblik maksumus on 3 260 026,66 eurot. Toetuse määr on kuni 75% projekti abikõlblikust maksumusest ja maksimaalne suurus 1 770 577,53 eurot. Omafinantseering on minimaalselt 25%, summas 1 489 449,13 eurot.

TÜ VKA loomeettevõtluse inkubaatori arendamise eesmärk on realiseerida loomemajanduse maakondlikku, regionaalset ja organisatsioonilist potentsiaali koostöös kohalike ja välispartneritega, tagades inkubaatori sihtgruppide laiapõhjalise kaasamise ja teenindamise, nendele suunatud terviklike teenuste väljaarendamise ja loodud võimekuste jätkusuutlikkuse ajas.

Loomeettevõtlus on Viljandi maakonna ja TÜ VKA eelisarendatav valdkond. Loomemajanduse ettevõtete elukaart järgivate terviklike teenuste ja neid toetava taristu puudumine ei võimalda realiseerida maakonna, regiooni ja organisatsioonide loomemajanduslikku potentsiaali. Loodav loomeettevõtluse inkubaator adresseerib toodud probleeme, arendades välja terviklike teenuste ahela, kaasates väheesindatud sihtgrupe (noored, naised, eakad, puuetega inimesed) ja tagades loodud võimekuste jätkusuutlikkuse.

Projekti tulemusena **arendatakse välja terviklike loomemajanduse teenuste portfelli/teekond koos teenuste osutamist toetava taristuga**: ettevõtte elukaare põhine teenuste teekond, modulaarne inkubatsiooniprogramm, mentorite võrgustik, strateegiliste partnerite võrgustik alustavatele ettevõtjatele, loomeettevõtluse juhendmaterjalid, kogukonna kooskäimist toetavad sündmus- ja kaasamisformaadid, teenuste osutamist toetav taristu, igihaljad (*evergreen*) edustus- ja ettevõtlusteadmisi toetavad materjalid ning jätkusuutlik finantsmudel.

Projekti tegevused jaotusid perioodil 2023/2024 laias laastus kaheks: ehitustööd ja nn pehmed sisutegevused. Esimesel projektiaastal komplekteeriti mõlema suuna projektimeeskond. Ehituse plaanis viidi lõpule TÜ VKA peamaja renoveeritava osa põhiprojekti koostamine, kuulutati välja ehitushange, sõlmiti leping ehitajaga ning septembris 2024. aastal algasid suuremõõtmelised ehitustööd, mis kestavad hinnanguliselt aasta. Samal ajal töötas loomeinkubaatori sisutegevuste meeskond välja mitmed strateegiad ja lähtedokumendid edasisteks sammudeks: loomeinkubaatori kodulehe lahendus; erinevad loomeinkubatsiooni mudelid ja teenuspakkumise menüü; loomeettevõtluse igihaljaste õppematerjalide strateegia, sh loomeettevõtluse MOOCi kavand.

Suurematest rahvusvahelistest ettevõtmistest, mis haakuvad TÜ kui terviku, eriti humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna tihedama võrgustumisega Euroopaga, **jätksid ettevalmistavat laadi tegevused** Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) poolt loodud rahvusvahelise kultuuri ja loomemajanduse sektori partnerluse – **EIT Culture & Creativity (EIT C&C) – suunal**. Tartu Ülikool, Viljandi kultuuriakadeemia vedamisel, kuulub EIT C&C võrgustiku tuumikpartnerite sekka alates 2023. aasta aprillist. 2024. aasta septembri seisuga oli EIT C&C liikmeid ligi 60.

EIT C&C eesmärk on suurendada Euroopa loomemajanduse ja kultuuri sektorite konkurentsivõimet, toetades ettevõtete, loomekeskuste ning teadus- ja arendusasutuste koostööd kolmes tegevussuunas: uuenduslike toodete ja teenuste turule toomine, ettevõtlusharidus, investeringud uusettevõtlusse, sh läbi inkubatsiooni- ja kiirenditegevuste pakkumise. Eelmainitud tegevusi teostatakse läbi EIT C&C lähiaastate viie (5) fookusvaldkonna: arhitektuur, audiovisuaalne meedia, kultuuripärand, mood (tekstiil) ja mängud. Konkreetsetes teemades on järgnevatel aastatel oodata mh avatud taotlusvoore eri profiiliga tegijatele, kuhu TÜ VKA on plaanis võimalusel (koos rahvusvahelise konsortsiumiga) haakuda. Paralleelselt pakub kultuuriakadeemiale huvi regionaalsete kontaktpunktide-kompetentsikeskuste loomise perspektiiv.

Muusika õppekaval jätkusid 2023/2024. õppeaastal kaks Erasmus+ projekti: „**Digitaalsed oskused muusikaõpetajatele**“ (Digital Skills for Music Teachers (DISK)) ja „**Pärimusmuusika BA-taseme võrgustik Euroopas**“ (Traditional Music Undergraduate Network in Europe (TUNE)).

DISK projekti raames toimus 2024. aasta kevadest suveni koos Hispaania (Reina Sofía muusikakõrgkool ja konsultatsioonibüroo DEX) ja Iiri (MTU Corki muusikakool) partneritega loodud veebipõhise täiendusõppekursus, mille lõpetas üle 30 osaleja. Ingliskeelse koolituse läbiviimiseks kasutati TÜ Moodle'i platvormil ja Zoomi ning lõpetajatele väljastati TÜ täiendusõppetunnistus. Kursus leiab aset ka teist korda – 2024/2025. õppeaasta sügissemestril.

TUNE projekti raames osalesid pärimusmuusika eriala üliõpilased ja õppejõud oktoobris 2023 Hispaanias Vigos ja mais 2024 Prantsusmaal Poitiers'is intensiivnädalatel; viimasel ühtlasi tutvustati projekti tulemusi. Kuue partneri – Kagu-Norra ülikool, põle Aliénori kõrgkool, Vigo konservatoorium, Ioannina ülikool (Kreeka), TÜ Viljandi kultuuriakadeemia ja Euroopa konservatooriumide assotsiatsiooni (AEC) (Belgia) – koostöös toimunud projekt lõpeb 30. oktoobril 2024. Valminud on pärimusmuusikaõppealane veebiplatvorm ja ühismoodul, mida projektis osalenud kõrgkoolid edasisel koostööl pärast projektiperioodi lõppu rakendavad.

TÜ VKA helitehnoloogia lektor Janar Paeglis viis ellu ainukordse projekti, luues VST instrumendi „Eesti pärimuspillid“ ehk meie **pärimuspillide sämplipanga**. Projekti raames salvestati ja loodi helipangad järgmistele traditsioonilistele pärimusinstrumentidele: eesti torupill ja parmupill (Cätlin Mägi), eesti lõõtspill (Juhan Uppin), kromaatileine kannel (Gerda Pärnaku), väikekannel (Kadri Lepasson), hiiu kannel (Kelly Veinberg). Instrumentide programmeerimisega tegelesid Philip Leader ja Janar Paeglis. Pillide salvestused toimusid augustist 2022 kuni jaanuarini 2023 kultuuriakadeemia helistuudios, Viljandi muusikakoolis ja Mõniste Rahvamajas. Tegu oli Tartu Ülikooli eksperimentaalarengu fondi poolt rahastatud projektiga. 2024. aasta aprillis valminud [sämplipank](#) on kõigile soovijatele tasuta kasutada.

Pärandtehnoloogia õppekaval lõppes 1. juulil 2024 kolmeaastane Erasmus+ projekt „**Kultuuripärandi elavdamine kõrgharidusest lähtuva avatud innovatsiooni abil**“; jätkuvad Põhja- ja Baltimaade haridusprogrammi rahastatav „**F.E.L.T.WOOL - Kohalike tekstiilide tuleviku esilekerkimine villa baasil**“ ja TÜ eksperimentaalarendusprojekt „**Kohalikust lambavillast ülerõivaks sobilike omadustega telgedel kootud kangaste arendus parimate funktsionaalsete omaduste saavutamise eesmärgil**“.

Eesti-siseste projektide puhul on kultuuriakadeemia jaoks püsivalt oluline **Eesti Kultuurkapitali** rahastus. Aasta jooksul toetas Kultuurkapital heli-, rahva- ja näitekunsti sihtkapital akadeemia õppe- ja loometegevust erinevate projektitoetuste näol kõigil neljal voorul aastas. Regulaarset toetust sai muusikatudengite erinevad meistriklässid, avaliku loomingu tutvustamine läbi MADE kontserdisarja, õppereisid, Omakultuuriakadeemia loengusarja läbiviimine pärimusmuusika aidas, väarikate ülikool, tantsulavastused, pärimusmuusikute õppelaagreid, osalemised võrgustike kohtumistel.

Kultuurkapital on jätkuvalt toetanud ka tudengitele stipendiumide maksmist, sh Erasmus+ programmi raames välisõpingutel osalejatele. Toetust andis tudengite poolt läbiviidavatele sündmustele ka Kultuurkapitali Viljandimaa ekspertgrupp.

Samamoodi olulised on kultuuriakadeemiale ka **Viljandi linna** toetused. Viljandi linna kultuurikomisjon toetas projektitoetustena Omakultuuriakadeemia toimumist ja sotsiaalkomisjon väarikate ülikooli läbiviimist. Sihtfinantseeringu korras toetab Viljandi linn juba teist kalendriaastat järjest 10 000 euroga loovettevõtlaste inkubatsiooniprogrammi arendamist, mille raames toimuvad loengud Sakala keskus, pärimusmuusika aidas, tudengitele käivad ettevõtlusest rääkimas valdkonna eksperdid, ettevõtjad ja mentorid.

Viljandi linn toetab ka UNESCO loovlinna projekti tegevusi. Loovlinna tegevusi veab eest TÜ Viljandi kultuuriakadeemia, ühendades kõigi asutuste esindajad ja vabatahtlikud loovlinna toimkonda. Pärandilinn Viljandi kuulub UNESCO loovlinnade võrgustikku käsitöö- ja rahvakunstilinnade kategoorias.

Suurematest projektidest sai rahastuse „Pärandusfestivali projekt“ ehk „Rahvakultuuri festival koos UNESCO käsitöö ja rahvakunsti loovlinnade ja teiste UNESCO vaimse pärandi nimistus olevate partneritega,“ mida **Tartu 2024** kultuuripealinna programmist toetatakse 60 000 euroga. Kolmandik summast ehk 20 000 eurot läheb projekti kaaspartnerile Eesti Pärimusmuusika Keskusele Lõikuspeo korraldamiseks. Publikule suunatud rahvusvahelise sündmuse planeeritud toimumisaeg on 1.–5. oktoober 2024. Sündmus koosneb neljast osast: pärandiga seotud linnaruumi kunstiobjektide ja avaliku tegevuskunsti etteaste loomine koostöös Viljandi kunstikooliga, konverents „Pärand kestliku kogukonna teenistuses“, rahvakultuuri professionaalidele suunatud meistriklässid, laiemale avalikkusele suunatud pärandusfestival koos avalike töötubade ja kontsertidega (pärandusfestivali ja lõikuspeo rahvusvaheline, UNESCO teemadele keskenduv edasiarendus).

Ülikoolivälist toetust saavad ka akadeemia esinduskollektiivid, mis on koondunud **MTÜ Kultuuriakadeemia Loomekollektiivid** alla. Segakoori ja rahvatantsu neiduderühma tegevuse raames osaleti 2023. aastal XIII noorte laulu- ja tantsupeol. Mõlemad kollektiivid said tegevustoetust Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuselt, juhendajate palgatoetust Rahvakultuuri Keskuselt. Kollektiivid tegutsevad jätkusuutlikult ja kõrgetasemeliste tegevuste kaudu laulu- ja tantsupeoprotsessis, olles registreeritud ka 2025. aastal toimuvale XXVIII laulu- ja XXI tantsupeole. 2025. aasta rahvamuusikapeole on registreerunud osalema ka TÜ VKA kolmanda kollektiivina Cätlin Mägi & Viljandi kultuuriakadeemia torupillimängijad.

TÜ Viljandi kultuuriakadeemia projektidest kohalikus kogukonnas olulisel kohal on **väarikate ülikool**, milles käsitletakse praktilisi ning silmaringi laiendavaid teemasid. Osalema on oodatud kõik avatud mõttemaailma huvilised vanuses 50+. Keskmiselt on õppeaasta jooksul kavas 10 loengut ja kaks õppekäiku. Loengud on populaarsed ja osalejate suure arvu tõttu (ligi 300 eakat) toimuvad loengud Sakala keskus üs kord kuus teisipäeviti kell 16.00–17.30. Loengud videosalvestatakse ja salvestused on avalikult järelvaadatavad Tartu Ülikooli Televisioonis ([UTTV](#)). Loenguid finantseerivad lisaks eelpool mainitud Viljandi linnale ja Kultuurkapitalile ka Tartu Ülikool ning Haridus- ja Teadusministeerium.

Erialapõhistest arendustegevustest toimus kaks suurt algatust tekstiili ja metallitöö erialadel, kelle eestvedamisel loodi 2023. aastal vastavalt **Viljandimaa rahvarõiva nõuandekoda** ja **Eesti Filigraani Liit**. Alates 2023. aasta detsembrist on TÜ VKA rahvarõiva nooremlektor Inna Raud üks Viljandimaa rahvarõiva nõuandekoja meeskonna juhtidest. Raud käivitas koja tegevuse ning osaleb aktiivselt nii nõuandjana kui teemapäevade korraldajana. Metallitöö üliõpilaste ja õppejõudude algatusel moodustati 1. detsembril 2023 Eesti Filigraani Liit. Liidu eesmärgiks on tutvustada avalikkusele ja arendada koostöös professionaalidega kohalikku unikaalset metallitöö tehnoloogiat.

KOMMUNIKATSIOON JA TURUNDUSTEGEVUS

Kommunikatsioon

Kultuuriakadeemia tähtsamaid uudiseid ja sündmusi kajastati nii kohalikus kui üleriigilises meedias. Ajavahemikul 30.09.2023–26.09.2024 mainiti TÜ Viljandi kultuuriakadeemiat kokku **897 korral**, kõige enam *online*-meedias – 536 korda; järgnesid piirkondlikud ajalehed (178), raadiokanalid (90), üleriigilised ajalehed (53), ajakirjad (30) ja telekanalid (10). **Online-meedias** oli kõige enam kajastusi sakala.postimees.ee veebilehel – 291, esikolmikusse kuulusid veel õhtuleht.ee (27 korral), kultuur.err.ee (23) ja delfi.ee (14). **Piirkondlikest ajalehtedest** kajastas akadeemiat samuti kõige enam Sakala – kokku 105 korral. Järgnesid Lõuna-Eesti Postimees (18 korral), Pärnu Postimees (13) ja Hiiu Leht (8). **Üleriigilistes ajalehtedes** mainiti kultuuriakadeemiat kõige enam ajalehes Õhtuleht (14 korral), sellele järgnesid Postimees (10) ja Sirp (10). **Raadiojaamades** sai akadeemia enim kajastust Vikerraadios (29 korda) järgnesid Kuku raadio (20) ja Klassikaraadio (12). **Ajakirjadest** leidis akadeemia kõige enam tee väljaandesse Naiste Leht (6 korda) ning Teater.Muusika.Kino (3) ja Kroonika (3). **Televisioonis** oli akadeemia enim nähtaval ETV-s (6 korral), järgnes Kanal 2 (4).

Infovahetuseks ja sihtrühmaga suhtlemiseks kasutab kultuuriakadeemia aktiivselt sotsiaalmeediakanaleid – Facebooki, Instagrami ja LinkedIni. YouTube'i kontole laetakse akadeemia õppetegevuse ja tudengieluga seotud videoklipid. Kõige suurema jälgijaskonnaga on **Facebook**, kus lehte jälgib **6509** inimest (seisuga 26.09.2024). Võrreldes eelmise õppeaastaga on jälgijate arv kasvanud 3%. **Instagramis** on jälgijaid **2536**. Võrreldes 2022/23. õppeaastaga on jälgijate arv 2023/24. õppeaastal antud kanalis suurenenud 11%. Kultuuriakadeemia **LinkedIni** kontol on jälgijaid kokku **578**, mida on 25% rohkem kui eelmisel aastal. Akadeemia **YouTube**'i kontol on jälgijaid **116**, mida on eelmise õppeaastaga võrreldes 38% enam.

Veebilehel kultuuriakadeemia.ee edastatati kultuuriakadeemia suuremate sündmuste otseülekandeid ja videosalvestusi. Voogedastusplatvormi vahendusel jõudis vaatajateni TÜ VKA õppeaasta avaaktus, loengusari „Oma-kultuuriakadeemia“, „House of Europe“ projekti lõppkontsert, kontserdisari „MADE“, Kalju Komissarovi nimeliste stipendiumide üleandmine, pärandtehnoloogia konverents, festival „Finale“ ja TÜ VKA lõpuaktus. 2024/2025. õppeaastat kultuuriakadeemia.ee veebilehte enam ei kasutada ja otseülekanded on nähtavad Tartu Ülikooli Televisiooni keskkonnas **uttv.ee**.

Iga kolme nädala tagant saadetakse välja **TÜ VKA kuukiri**, mis kajastab akadeemias toimuvaid ja tulevase sündmusi. Lisaks oma maja inimestele edastatakse kuukiri infokirja tellijatele, kultuuriakadeemia vilistlastele, TÜ VKA nõunike kogu liikmetele, ajalehele Sakala ja Tartu Ülikoolile. Infokirjaga saavad veebivormi vahendusel liituda kõik soovijad. Vajaduspõhiselt edastatakse kõikidele potentsiaalsetele huvilistele ka täiendõppekoolituse reklaamiv infokiri.

Turundustegevus

2023/24. õppeaastal olime kohal Viljandi Gümnaasiumi karjääripäeval, Tartu Ülikooli lahtiste uste päeval ja Põltsamaa Gümnaasiumi karjääripäeval. Kõik huvilised said osaleda kultuuriakadeemia kahel **lahtiste uste päeval**, millest esimene toimus 1. märtsil virtuaalselt ning teine 25. aprillil 2024 akadeemias kohapeal. Märtsikuus toimunud sündmusel oli võimalik infotundides saada ülevaade kultuuriakadeemia õppekavadest ja erialadest ning küsida programmijuhtidelt sisseastumise ja õppega seotud küsimusi. Aprillis kultuuriakadeemias kohapeal toimunud lahtiste uste päeva külastas ligikaudu 100 inimest. Osaleda sai õppekavade infotundides, töötubades, üliõpilasesinduse korraldatud majatuuridel ja õhtusel koosviibimisel.

Et tulevane sisseastuja saaks ettekujutuse õppetööst ja tudengielust Viljandi kultuuriakadeemias, on kõikidel huvilistel võimalik tulla akadeemiasse **tudengivarjuks**. Projekti käigus veedavad üliõpilane ja tema erialast huvitatud õpilane või tudeng koos ühe päeva. 2023/2024. õppeaastal tehti kultuuriakadeemia tudengivarju projektis osalemiseks 62 avaldust. Õppimisvõimalustega tutvumiseks korraldatakse Viljandi kultuuriakadeemias ka **õppekäike**. 2023/24. õppeaastal külastas kultuuriakadeemiat 10 gruppi.

2024. aasta sisseastumiskampaania keskendus sotsiaalmeediale: sihtrühmani jõudmiseks kasutati nii makstud kui orgaanilisi Facebooki ja Instagrami postitusi. Kampaania katussõnumiga „OMA“ (oma muusika, oma kultuur jne) tõi esile hetkel kultuuriakadeemias õppivad silmapaistvad tudengid. Kõigi kampaanias osalenud tudengitega tehti ka intervjuud, mida jagati kultuuriakadeemia kodulehel ja sotsiaalmeedia kontodel. Lisaks loodi koostöös visuaaltehnoloogia eriala tudengitega reklaamvideo, mis jooksis tasulise reklaamina Facebooki, Instagrami ja YouTube'i kontodel. Reklaame näidati sihtrühmale vanuses 18–55 aastat. Kampaania eesmärk oli teavitada potentsiaalseid sisseastujaid ja nende mõjutajaid alanud avalduste vastuvõtust ning suunata nad kodulehele õppekavade kohta lähemalt lugema. Kasutati ka Google Ads reklaame, mida näidati sihtrühmale vanuses 18–

25 aastat. Reklaamid jõudsid kokku 802 125 sihtrühma esindajani.

Sündmused

4. septembril alustas TÜ Viljandi kultuuriakadeemia 2023/2024. õppeaastat. Kogu akadeemiapere oli oodatud **avaaktusele**, mis toimus 4. septembril pärimusmuusika aidas. Aktusele eelnes traditsiooniline avapalvus Jaani kirikus. Õpinguid alustas 198 üliõpilast: etenduskunstide õppekaval 26, kogukonnahariduse ja huvitegevuse õppekaval 35, kultuurikorralduse õppekaval 26, muusika õppekaval 40, pärandtehnoloogia õppekaval 26, kunstide ja tehnoloogia õpetaja magistriõppes 35, kultuuripärandi loovrakenduste magistriõppes 10 tudengit. Muusika õppekaval alustas sügisest õpinguid viis väliskülalisüliõpilast.

3. novembril toimus Viljandis pärimusmuusika aidas järjekorras neljas **kultuurikorralduse sügiskool**. Sügiskoolis alapealkirjaga „Panus“ arutati panustamise tähtsuse üle meeskonnatöös, selle tasustamisest ja väärtustamisest, aga ka kaasnevatest võimalikest raskustest. TÜ Viljandi kultuuriakadeemia kultuurikorralduse sügiskool on iga-aastane kokusaamiskoht valdkonna professionaalidele, tudengitele ja laiemalt kultuurielu kavandamisest huvitatutele. Sügiskooli korraldavad kultuurikorralduse õppekava üliõpilased ja õppejõud.

Miks mõned meeskonnad toimivad teistest paremini?

- Kuidas ja mille põhjal kujuneb meeskonna tegelik tase?
- Kuidas mõjutavad erakordsed olukorrad või pingelised (spordi)hetked?
- Miks ei kujune mitmetest tippudest koosnevast meeskonnast sageli ühtset tervikut?
- Meeskonnatöö erinevad olukorrad

TÜ VILJANDI
KULTUURIKORRALDUSE
SÜGISKOOL

17. novembril toimus **XI pärandtehnoloogia konverents** pealkirjaga „**Kestlik mood**“, kus käsitleti jätkusuutlikkuse, kestlikkuse ja teiste rohemõistete sisu, võttes arvesse, et rõiva- ja moetööstus on maailma suurima süsiniku jalajäljega ning selle vähendamiseks on tasapisi hakatud regulatsioone ja tootmispraktikaid muutma. Vastust püüti leida küsimusele, kuidas saame panustada teadlikkuse tõstmisele nii tootjate kui tarbijate hulgas, et mood muutuks kestlikumaks, selle tarbimine kahaneks ja astuks ühte sammu kliimaeesmärkide saavutamisele. Lisaks konverentsile anti üle ka **Anu Raua stipendiumid**, mille pälvisid pärandtehnoloogia õppekava metallitöö eriala tudeng **Meelika Hainsoo** ja kultuuripärandi loovrakenduste magistriõppekava üliõpilane **Jaana Reissaar**. Konverentsi lõpetuseks tutvustati **Studia Vernacula** 15. numbrit.

30. novembril tähistas Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia **rahvusülikooli 104. aastapäeva**. Mustas saalis esinesid kultuuriakadeemia rahvatantsijad, anti üle aastapreemiad ning geograaf ja teadusajaloolane Erki Tammiksaar pidas kõne teemal „Tartu Ülikool ja Eesti kõrgharidussüsteemi areng 1990. aastatest tänaseni“. Tammiksaare aktusekõne lähtus mõttest, et 1. detsember pole mitte ainult Tartu Ülikooli vaid kogu eestikeelse kõrgharidussüsteemi aastapäev. Nii mõtestas ta meiega koos ka viimaste aastakümnete arenguid Eesti kõrghariduses laiemalt kui vaid TÜs.

Aasta akadeemilise töötaja preemia pälvis maali lektor **Kersti Rattus**, aasta tugitöötaja preemia raamatupidaja **Mirjam Lumera** ning aasta sõbra tiitli kultuuripärandi loovrakenduste ja pärandtehnoloogia külalisõppejõud **Kristjan Otsmann**.

Kultuuriakadeemia õppejõudude ja tudengite koostöös sündis EV106 kontsertlavastus "Kohalejõudmine".

24. veebruaril tähistati Viljandis Eesti Vabariigi 106. aastapäeva. Pärimusmuusika aidas toimus Viljandi linna aastapremiate kätteandmine ning kultuuriakadeemia õppejõudude ja tudengite koostöös valminud kontsertlavastus "Kohalejõudmine". Kontsertlavastus keskendus Viljandi inimestele: nende liikumisele ajas, ruumis, reaalsuses ja unistustes.

Kultuuriakadeemias tähistati **Eesti Vabariigi 106. aastapäeva** traditsioonilise mõtisklusega. Tänavu mõtisklesid eesti disainer ja ettevõtja Tõnu Runnel ning TÜ Viljandi kultuuriakadeemia direktor Juko-Mart Kõlar.

Kultuuriakadeemiat külastas Eesti Vabariigi peaminister Kaja Kallas

9. aprillil külastas TÜ Viljandi kultuuriakadeemiat Vilma maja Eesti Vabariigi peaminister Kaja Kallas. Peaminister külastas kultuuriakadeemia palgi-, telje- ja kullassepakoda ning kohtus etenduskunstide õppekava tudengitega multimeediakeskuses, kus parajasti toimus aine näitlejatöö meistriklass raames tekstide läbitöötamine ja analüüs. Kultuuriakadeemia direktor Juko-Mart Kõlar, haldusdirektor Reevo Maidla ja arendusjuht Katariina Sofia Päts andsid ülevaate akadeemia peamistest arengusuundadest – peamaja rekonstrueerimisest, uue ingliskeelse õppekava väljatöötamisest ning arendustegevustest Ida-Virumaal ja Aafrikas.

Õppeaasta vältel neljal korral toimus **kontserdisari „MADE“**, mis sai alguse 2017. aastal eesmärgiga tutvustada laiemale avalikkusele meie rütmi- ja pärimusmuusika eriala tudengite erinevaid ansambleid. Kontseptsioon on lihtne: viis nädalat järjest tehakse õppejõu juhendamisel tihedat tööd, millele järgneb kontsert. Hooaja jooksul antakse kokku neli kontserti Viljandi linna erinevates saalides: Baptisti kirikus, Viljandi Gümnaasiumis, Ugala teatris ja pärimusmuusika aidas.

16. juunil 2024 toimus Ugala teatris Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia **lõpuaktus**, kus lõpudiplomi sai 134 üliõpilast. Akadeemia rakenduskõrgharidusõppe lõpetas 95 ning magistriõppe 39 üliõpilast. *Cum laude* diplom anti üle 22 lõpetajale. Tänavuse lõpuaktuse raamiks oli Paul Kondase, terava meelega kooliõpetaja ja maalikunstniku maalid. Kondas elas peaaegu poole oma elust Viljandis ja tema maalilt „Maasikasõõjad“ laenatud motiive – betoonist maasikaid oli vast iga TÜ VKA lõpetaja Viljandi linnaruumis kohanud. Aktust lavastasid tantsupedagoogika lektor Anu Sööt ja etenduskunstide õppekava III kursuse üliõpilane Kristin Kalam.

NÄITUSED

01.–30.09.2023 vilistlaste Kristi Eversti naiste rõivakollektsiooni **ru : n** koos Maarja Palu **ehetega** Tallinnas Raekoja platsil Kaarmanni kaupluse aknanäitusel

11.09–29.10.2023 **„Rahvuslikkuse otsingud“** Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses

18.–24.09.2023 pärandtehnoloogia ja kultuuripärandi loovrakenduste lõpu/magistritööd **XVIII Disainiöö**, traditsioonilisel disainikõrgkoolide näitusel Tallinnas Krulli kvartalis

19.09–25.11.2023 metallitöö eriala üliõpilaste lehtmetailist vormide näitus **„Vorm“** Viljandi Muuseumis

01.10– 30.11.2023 tekstiili eriala üliõpilase Kadi Kerneris isikunäitus **„Musterlinn. Linnaruumi kunsti grafitikaose uuestisünd geomeetrilise korrapära rütmis“** TÜ Viljandi kultuuriakadeemias, aprillis-mais 2024 TÜ Tallinna esinduses (juhendas ja kureeris Katri Smitt)

21.10.2023–31.03.2024 metallitöö eriala õppejõudude, vilistlaste ja üliõpilaste tööd ehtenäitusel **„Mets vastab, allikas kõnetab“** Eesti Rahva Muuseumis

24.11.2023–02.01.2024 tekstiili eriala üliõpilaste **„Kirjatud tekid ja kindad“** Riisipere kultuurimajas, edasi kuni 24.03.25 Tabasalu raamatukogus, Laagri Kultuurikeskuses ja Keila kultuurimajas

13.11.2023– 01.03.2024 tekstiili eriala üliõpilaste telgedel kootud sõbakirjalised vaibad näitusel **„Sitikal siledad tiivad II“** Tartu ülikooli peahoones

06.01–16.02.2024 tekstiili eriala üliõpilaste valmistatud sõbad, mänguasjad, vaibad jm käsitööesemed Betti Alveri Muuseumis Jõgeval näitusel **„Sumesoe näputöö“**

08.03–28.04.2024 kultuuriakadeemia pärandtehnoloogia üliõpilaste tööd: metallitöö eriala unikaalehted ja noad, tekstiili eriala üliõpilaste kootud sõbakirjalised tekid ja rõivakomplektid Viljandi sõpruslinnas Porvoos (Soome) Näsi mõisa näitusel **„Viljandi tuleb külla!“**

13.03–13.04.2024 üliõpilaste ja vilistlaste valmistatud tarbeesemed, skulpturaalsed vormid ja ehted Valga Muuseumis näitusel **„Vorm“**

03.05–13.09.2024 ülevaade Anu Raua stipendiumi laureaatide loomingust, tutvustades eripalgelisi ja silmapaistvaid käsitöömeistreid, kes on õppinud TÜ Viljandi kultuuriakadeemias ning kelle looming lähtub kultuuripärandist, näitusel **„Üks vägi“** ERMi Heimtali muuseumi rahvamajas

06.06–31.08.2024 Viljandi muuseumis Eilve Mangluse kureeritud pärandtehnoloogia õppekava metallitöö eriala õppejõudude Eilve Mangluse, Indrek Ikkoneni, Kirsti Tuuma, Mart Reino, Tõnis Luige ja Väino Niitvägi ühisnäitus **„Ohustatud liikide kaitseala“**

01.06– 20.08.2024 Avinurme kultuurikeskuses kultuuriakadeemia pärandtehnoloogia õppekava lõputööde vaatmike näitus

ÕPPEKESKKOND JA TUGIPROTSESSID

Töötajad

Põhikohalised töötajad

31.12.2023 seisuga töötas Viljandi kultuuriakadeemias kas täis- või osakoormusega kokku 108 inimest (täiskoormusele arvestatuna 78,9) – neist 60 akadeemilist töötajat (täiskoormusele arvestatuna 40,9) ja 48 mitteakadeemilist töötajat (täiskoormusele arvestatuna 38) (Tabel 6).

Akadeemiliste töötajate hulgas oli 8 õpetajat, 14 nooremlektorit, 34 lektorit, kaks teadurit ja kaks kaasprofessorit. Doktorikraadiga õppejõude ja teadustöötajaid on 5 ja teadusmagistri kraadiga õppejõude ja teadustöötajaid 5. Mitteakadeemilistest töötajatest on doktorikraad ühel töötajal.

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia töötajate keskmine kogupalk 2023. a oli 2135 eurot. 1. jaanuarist 2024 tõusis põhikohaliste töötajate töötasu 10%.

Tabel 6. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia töötajate arv 2019–2023 (täiskoormusele arvestatuna) ja töötajate keskmine palk.

	AKADEEMILISTE TÖÖTAJATE ARV (FTE)	MITTEAKADEEMILISED	KOKKU	TÜ KESKMINE PALK	TÜ VKA KESKMINE PALK
Aasta					
31.12.2023	40,9	38	78,9	2483	2135
31.12.2022	39,9	41,45	81,35	2247	1840
31.12.2021	37,05	40,85	77,9	2095	1639
31.12.2020	45,65	47	92,65	1939	1459
	46	49,25	95,25	1811	1425
2018-19	47,25	48,05	95,3		
2017-18	48,85	47,85	96,7		
2016-17	45,85	44,95	90,8		
2015-16	43,5	47,75	91,25		
2014-15	44	52,85	96,85		
2013-14	44,8	62,5	107,3		
2012-13	53,85	87,25	141,1		

Käsunduslepinguga töötajad

Ajavahemikul 01.09.2023–30.06.2024 sõlmiti **576 käsunduslepingut** erinevate ülesannete läbiviimiseks, mis on sama suurusjärgu nagu sellele eelneval ajavahemikul.

Üliõpilasesindus

TÜ Viljandi kultuuriakadeemia tudengite heaolu eest seisab tudengite poolt valitud otsustus- ja esinduskogu – üliõpilasesindus. Esindusel on tähtis roll edastada tudengite arvamust nii kultuuriakadeemia kui terve Tartu Ülikooli tasandil. Esindus tegutseb terve õppeaasta jooksul, korraldades mitmeid sündmuseid ning abistades üliõpilasi kõikvõimalikes õpinguid puudutavates ja sotsiaalsetes küsimustes.

TÜ VKA üliõpilasesinduse 2023/24. õppeaasta koosseisu kuulusid Deelia Kurg, Helen Link, Jürgen Joost, Betti Nora Raasman ja Joosep Katt, kultuurikorralduse õppekava tudengid erinevatelt kursustelt. Esindus seadis oma eesmärkideks üliõpilaselu ja spordi edendamise TÜ VKA tudengite seas ning akadeemia üliõpilaste aitamise õppekvaliteedi küsimustes. Õppeaasta oli üliõpilasesindusele töökas ja hea aasta, sest liikmed ehisid süsteemi ja esinduse uuesti üles. Tagasi toodi kaduma läinud traditsioonid ning tegeleti üliõpilasesinduse turundamisega.

Aasta jooksul korraldas esindus neli suuremat üritust: avapeo, rebastenädala koos rebastepeoga, talveballi ning hooaja lõpupeo. Lisaks korraldati **tervisenädal**, kus nädala jooksul toimus tervisliku toitumise vestluspaneel, sammude kogumine, jooga ning sulgpalliturniir. Jätkus eelneval õppeaastal algatatud võrkpall ning viidi läbi **IDUS spordipäev**, mille sisuks oli rahvatantsu töötuba. Lisaks alustas esindus kevadel koostööd VLND Burgeriga, et ühiselt korraldada tudengite jalgpalliturniir, kuid kahjuks ei saanud turniir toimuma huvide ebakõla tõttu. Positiivset vastukaja sai esinduse korraldatud TÜ VKA pusade disainimise konkurss, mille võitis oma kavandiga etenduskunstide tudeng Lysette Tint. Pusasid sai osta tellimuse alusel.

Pisemaid ettevõtmisi oli samuti omajagu ning keskenduti esinduse struktuuri parandamisele ja turundusele. Kuna esindus toimetas algselt vana struktuuri alusel, siis oli situatsioone, kus mõni liige sai väga suure koormuse, aga teisel jällegi ei olnud piisavalt ülesandeid ehk siis koormus jagunes kohati ebavõrdselt. See tekitas pingeid ning möödarääkimisi, mis said küll lõpuks lahendatud, kuid oli, mida õppida. Sotsiaalmeedias pani esindus rõhku postitatava sisu kvaliteedile ning kaasahaaravusele. Esindus püüdis sotsiaalmeedias elavdada tudengite kaasärääkimist ja reageerimist, et tekitada kogukonnatunnet, kuid see õnnestus planeeritust vähem. Enda loodud sisuga võis esindus siiski rahule jääda. Uuel aastal on kavas hoida sama taset ning panna tudengid „kaasa elama“.

TÜ VKA üliõpilasesindus suhtles aktiivselt kultuuriakadeemia juhtkonnaga. Mitmel koosolekul sai räägitud puhkeruumi puudumise ning pikkadeks loenguteks mõeldud ebamugavate toolide murest. Esindus tegi koostööd ka akadeemia turundusspetsialistiga: ühiselt panustati TÜ VKA turundusvideote valmimisse, esindus viis läbi õppehoonete tuure ja suheldi üldiselt turundusteamidel. Samuti paranes VKA esinduse suhtlus TÜÜEga ja HVÜKiga, kellega oli mitu kohtumist ning sai jagada oma muresid, rõõme ja tegemisi.

Üliõpilasesinduse tööd toetasid ja olid igal võimalusel abiks umbes 20 aktiivset toetajaliiget. Et enamus toetajatest olid kultuurikorraldajad, siis järgmisel õppeaastal proovib esindus kindlasti ka teisi erialasid kaasata. Samuti tuleb järgmisel õppeaastal keskenduda rohkem mitmekesisusele, et erinevate erialade tudengid saaksid kindlasti esindusse. Plaanis on jätkata esinduse atraktiivsuse tõstmisega ja panna rõhku vaimsele tervisele. Esinduse toimimise seisukohalt on oluline edendada meeskonnasisest kommunikatsiooni.

Tänu eelnevalt mainitud aktiivsele üliõpilasesinduse turundamisele ning muudatustele esinduse struktuuris oli kevadel üliõpilasesindusse kandideeritavate arv oodatust suurem ning tekitas konkurentsi, mis aitab tagada esinduse jätkusuutlikkuse. Suuremad struktuurimuudatused jõustuvad 2024/25. õppeaastal, mis aitavad koormust laiali jaotada ning rohkem koolielu teemadega süvitsi minna.

Haldus

Positiivse otsuse sai taotlus piirkondliku ettevõtlus- ja elukeskkonna arendamise meetmes, millega arendatakse välja Viljandi kultuuriakadeemia enda **loomeettevõtluseinkubaator**. Projekt näeb ette peamaja (Posti 1) vana hooneosa täielikku rekonstrueerimist, musta saali ja selle funktsionaalsete ruumide osalist rekonstrueerimist ning loomeettevõtluse inkubaatori käivitamise tegevusi aastatel 2023–2025. Vana hooneosa rekonstrueerimistööd teostab peatöövõtjana Jaagor Grupp OÜ.

Hooneosa rekonstrueerimisele kulub kokku 2,35 miljonit eurot, millele lisandub ka järelevalve maksumus. Tööde ulatus on sedavõrd suur, et töötajad ja üliõpilased ei saa ehituse ajal kasutada vana hooneosa ega ka sinist vahekoridori. Tööd hõlmavad ka sisehoovi ja fassaadi ning on jagatud etappideks. Lisaks kuulub rekonstrueerimisele ka must saal ja peasissekäigu fuajee, mille tööd on ajatatud 2025. aasta suvesse. Kõikide tööde alguseks on planeeritud 1. september 2024 ja tööde valmimise kuupäev on 31.08.2025.

Suuremaid rekonstrueerimisi 2023/2024. õppeaastal ei tehtud. Tavapäraselt rekonstrueeriti valgustust säästlikemate lahenduste suunas, parendati õppe- ja töökeskkondi. Suuremad väljaminekud seonduvad seadmete uuendamisega TÜ arengufondi rahastuse kaasabil – täiendati seadmeid helistuudios, villakojas, videostuudios ja mustas saalis kokku 104 200 euro eest.

Raamatukogu

2023/2024. õppeaasta TÜ Viljandi kultuuriakadeemia raamatukogus:

registreeritud lugejaid 1129

laenutusi 2644 + 4345 laenutuse pikendamist, kokku 6989 laenutust

kogudest kustutati 1191 nimetust (1590 eksemplari) õppetöökäsitlusteks mittevajalikku kirjandust

Raamatukogu tutvustab aktiivselt **erialast kirjandust ja kultuurisündmusi oma sotsiaalmeedia kontodel** Facebookis ([kultuuriakadeemiaraamatukogu](#)) ja Instagramis ([tyvkaraamatukogu](#)). **Raamatukogu blogi** ([vilraam.blospot.com](#)) annab ülevaateid uudiskirjandusest, soovib erialaseid e-ajakirju ja e-raamatuid. E-raamatute nimestikku on lisatud 493 erialast käsiraamatut ja nimekiri täieneb pidevalt.

Jooksvalt täienevad uute andmetega **erialase kirjanduse soovitusnimestikud**, mis on kättesaadavad TÜ digirepositooriumis [DSpace](#). Samal aadressil võib leida ka TÜ Viljandi kultuuriakadeemia ajaloo-alased bibliograafiad alates 1952. aastast.

FINANTSTEGEVUS

Tulud

Tartu Ülikooli finantsarvestussüsteem on kalendriaastapõhine, seega käesoleva aastaaruande arvandmed tulenevad kahest erinevast eelarveperioodist. Järgnev tulude väljavõte sisaldab eelarveaasta kinnitatud eelarvet ning sama eelarveaasta tegelikku täitmist. Tabeli viimases reas on välja toodud eelarveaastasse eelmisest perioodist üle toodud tulu, mis sisaldub eelarve täitmise erinevatel ridadel. Tegemist ei ole ainult eelmise eelarveaasta puhastuluga, vaid see sisaldab ka sellele eelnevaid perioode. Seega tuleb eelarve dünaamikate hindamisel vaadelda erinevate aastate samu näitajaid. 2024. aasta eelarvetõus on peamiselt põhjustatud üle toodava jäägi poolt. See tähendab, et varasematel aastatel akumulieritud tulu on suudetud veelgi kasvatada. Siinkohal on siiski märkimisväärne, et kõnealust jääki on oluliselt kasvatanud ka käimasolevate mitmeaastaste projektide arv ja nende rahaline maht.

Tabel 7. Kultuuriakadeemia tulud 2022–2024.

	2022		2023		2024 eelarve	
I Tulud	Eelarve	Eelarve täitmine	Eelarve	Eelarve täitmine	Eelarve	Eelarve täitmine
1. Tulud õppetegevusest	3 421 299	3 827 704	3 854 402	4 526 212	4 288 436	4 291 916
1.1. Tegevustoetus	3 142 299	3 377 211	3 496 402	3 997 946	3 848 436	3 923 412
1.2. Tasuline tasemeõpe	40 000	33 964	40 000	41 586	56 000	44 783
1.3. Täiendusõpe	50 000	99 513	100 000	121 072	120 000	103 460
1.5. Õppetegevuse toetused						
1.5.1. Siseriiklikud toetused	130 000	106 947	100 000	100 088	74 000	93 172
1.5.2. Välistoetused	36 000	156 454	55 000	215 659	100 000	67 187
1.5.3. Tõukefondid	23 000	53 617	63 000	49 862	90 000	59 902
2. Tulud teadustegevusest	61 460	530 056	29 375	509 585	8 723	216 148
3. Muud tulud	35 000	131 185	100 000	130 161	95 800	109 401
Tegevustulud kokku	3 517 759	4 505 464	3 983 777	5 192 438	4 392 959	4 617 464
Eelneva aasta ületulev jääk kokku		408 502		634 732		696 459

Viimased kaks aastat on Viljandi kultuuriakadeemia tulude eelarve kasvanud võrreldes sellele eelneva aastaga. 2023. aastal oli kasv 13% ja 2024. aastal 10%. Olulisimaks tuluallikaks on endiselt ülikooli jagatav tegevustoetus, mis moodustab umbes 87% kõigist tuludest. Tulude mitmekesisus ei ole aastatega oluliselt muutunud, kuigi märkimisväärset tõusu on teinud täiendusõpe ja projektidega kaasatud vahendid. Lisaks on tegevustoetuse sisse arvestatud regionaalsete kolledžite toetus, mis on oluliseks täienduseks regionaalsuse aspektist tulenevate lisakulude katmisel, näiteks õppejõudude sõidu- ja majutuskulu ning raamatukogu kulud.

Teadustegevuse finantseerimine on olnud muutlik, seda peamiselt seetõttu, et kultuuriakadeemias otsesest teadustegevust on vähe ja summa sõltub suuresti sellest, kuidas valdkonna tasandil otsustatakse toetada erinevaid arendusprojekte, ka osa palgatõusu toetusest on laekunud teaduse baasfinantseerimise vahenditest. Muude tuludena laekuvad osutatud teenuste- ja kaupade müügitulu, millest suurema osa moodustab ruumide renditulu.

Kulud

Suurim kulurida Viljandi kultuuriakadeemias on tööjõukulud, mis moodustavad umbes 75% kõigist kuludest. 2023. aastal tõusid kultuuriakadeemias palgad tänu tegevustoetuse kasvule 12,1%, ehk 2022. aastal oli keskmine palk 1840 eurot, 2023. aastal 2135 eurot. Kahjuks jääb keskmise palk humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna keskmisest siiski maha 203 eurot ehk 9,5%. 01.01.2024 tõusid kõigi põhikohaliste töötajate palgad 10%.

Tabel 8. Kultuuriakadeemia kulud 2022–2024

I Kulud	Kulud 2022	Kulud 2023	2022 vs 2023 %	Kulud 2024	2024 vs 2023 %
Tööjõukulud	2 819 093	3 277 066	16%	3 739 962	14 %
Kantselei- ja majanduskulud	321 717	403 301	25%	369 687	-8%
Sisseostetud õppe- ja teadustöö	182 699	199 924	9%	209 003	5%
Transpordikulud	53 040	62 242	17%	71 642	15%
Ruumide kulud	332 067	317 590	-4%	262 048	-17%
Muud kulud*	233 234	235 857	1%	198 445	-16%
Tegevuskulud kokku	3 941 849	4 495 979	12%	4 881 766	9%

*Kulureal „Muud kulud“ kajastuvad koolitused, lähetused, IT-kulud, külaliste vastuvõtt, erisoodustus, investeeringud põhivarasse.

Ülejäänud kuluridade puhul on kasv peamiselt tingitud üldisest hinnakasvust. Üldisest palgasurvest tulenevalt toimub sünkroonis ka sisseostetava õppeteenuse hinna kasv. Viljandi kultuuriakadeemias on regionaalsusest tulenevalt tavapärase suur käsunduslepingute ja sisseostetava õppeteenuse maht. Paljudele kitsa eriala spetsialistidele ei ole võimalik pakkuda täistööajaga tööd, mistõttu nendega sõlmitakse käsunduslepingud. Need inimesed üldiselt ei ela Viljandis, millest nähtub ka transpordi- ja majutuskulude suur maht eelarves. Ruumikuludes on täheldatav teatud kulude kokkuhoid, mis on saavutatud investeeringutega ruumide tõhusamasse valgustamisesse ja ventilatsioonisüsteemide juhtimisse. Hoonete halduslepingute osas on hinnakasv siiski toimunud, kuid nende osakaal kulude kogumahus on väike.

Lisa 1. Õppekavade panus ühiskonda

Kultuuriakadeemia õppekavad toovad välja tähelepanuväärsemaid erialade keskseid, kuid väljapoole suunatud tegevusi, millega 2023/2024. õppeaastal ühiskonda oma panuse andsid.

Etenduskunstid

Etenduskunstide õppekavalt osaleti **etenduskunstide valdkondliku arengukava** koostamisel ning osaletakse **kutsete andmise ja väljatöötamise** komisjonide töös.

Õppejõud ja akadeemilised juhid panustavad erialaliitusesse, komisjonidesse ja nõukogudesse:

Margus Vaigur, valguskujunduse spetsialist – Eesti Teatri Tehniliste Ühenduse juhatuse liige, etenduskunstide tugiteenuste kutseala kutsekomisjoni liige

Eve Komissarov, teatridekoratsiooni lektor – Eesti Teatriliidu juhatuse liige, ETTTÜ juhatuse liige, etenduskunstide tugiteenuste kutseala kutsekomisjoni liige, Eesti Teatriliidu teatritehniliste auhindade žürii liige 2023, dekoraator-butafoori kutse uuendamise komisjoni esimees, lavameistrite kutseeksami komisjoni liige

Raido Mägi, tantsukunsti spetsialist – tantsuspetsialisti kutsekomisjoni liige, Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liidu liige

Anu Sööt, tantsupedagoogika lektor – Tantsu KuuKirja toimetuskolleegiumi liige, Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liidu (ETTL) liige, ETTL tantsuspetsialisti hindamiskomisjoni liige, ETTL tantsuspetsialisti kutse uuendamise töörühma liige, HTM kehalise kasvatuse valdkonna töörühma liige (üldhariduskooli liikumisõpetuse ainekava arendusprotsess)

Kai Valtna, tantsuteooria õpetaja – Eesti Tantsukunsti- ja Tantsuhariduse liidu tantsuspetsialisti kutsekomisjoni liige, Eesti Tantsunõukogus TÜ VKA esindaja

Kersti Rattus, maali lektor – Eesti Kunstnike Liidu liige

Katariina Unt, näitlejatöö lektor – Eesti Näitlejate Liidu liige

Lennart Peep, lavastajatöö nooremlektor – Eesti Lavastajate ja Dramaturgide Liidu juhatuse liige, Eesti Harrastusteatri Liidu eestkõneleja

Tiiu Tamm, etenduskunstide õppekava programmijuht – Music Estonia Liige, Eesti Festivalide Liidu liige

Liina Unt, etenduskunstide visuaaltehnoloogia lektor – etenduskunstide tugiteenuste kutseala kutsekomisjoni liige, Eesti Teatriliidu teatritehniliste auhindade žürii liige, dekoraator-butafoori kutse uuendamise komisjoni liige, kostümeerija kutse uuendamise komisjoni liige

Kogukonnaharidus ja huvitegevus

Tartu 2024 põhiprogrammi raames rakendusteatri lektori **Silvia Soro** poolt lavale toodud **söömishäirete teemaline lavastus „Täiuslik“** puudutas ühiskonnas väga teravat ja valusat noorte söömishäirete teemat ning oli mõeldud teemale tähelepanu juhtimiseks. Pärast etendusi toimusid vestlusringid TÜ Kliinikumi söömishäirete osakonna arsti Madli Paasiga.

Rakendusteatri spetsialist **Piret Soosaar-Maibergi** koordineerimisel toimusid kaks kogukondlikult olulist praktikat. Kilingi-Nõmmel leidis aset rakendusteatri õppesuuna praktika, sealhulgas neli rakendusteatri töötuba, foorumetendus Kilingi-Nõmme koolis **lähisuhtevägivalla teemal** ja kaks foorumetendust Kilingi-Nõmme õpilaskodu noortele ja personalile **koolikiusamise grupisurve teemal**. Kokku osales ligi 200 Kilingi-Nõmme noort ning noortega töötavat spetsialisti.

Draamaõppe praktikal Paides juhendasid tudengid viies koguduses rakendusteatri töötube, et koguda materjali **Paide Teatri koguduste ja kirikute teemalise lavastuse** loomiseks.

Kogukonnatöö nooremlektor **Lii Araste** koordineeris Eesti delegatsiooni (kuue üliõpilase) osalust **viie riigi noorsootöötajate koolitusel** „Cross the Line – European Youth Work for Future Youth Workers“ („Üle piiri – Euroopa noorsootöö tulevastele noorsootöötajatele“), mis toimus 18.–23. märtsil Ungaris.

Kogukonnahariduse õppejõud olid tegevad mitmesugustes valdkondades: noorsootöö metoodika õpetaja **Piret Eit** tegutses **Eesti Noorsootöötajate Kogus *coach*'ina**; pedagoogika õpetaja **Agda Grahv** on **taastava õiguse** vabatahtlik; seikluskasvatuse õpetaja **Sergei Drõgin** korraldas **viha valitsemise** koolitusi ja esines temaatiliste loengutega mitmetele sihtrühmadele; huvihariduse õpetaja **Külli Salumäe** on **Viljandi Linnavolikogu** liige ja juhib **hariduskomisjoni**.

Muusika

Muusika õppekava õppejõud panustavad erinevatesse nõuandvatesse või otsustuskogudesse: rütmimuusika kitarril õppe lektor **Marek Talts** kuulub **Eesti Rütmimuusika Hariduse Liidu** juhatusse; pärimusmuusika puhkpillide lektor **Cätlin Mägi** ja pärimusmuusika kaasprofessor **Celia Roose** kuuluvad **Eesti Pärimusmuusika Keskuse** programminõukokku; laulu- ja hääleseade lektor **Liina Tralla** ja muusika õppekava programmijuht, rütmimuusika teooria lektor **Marko Mägi** kuuluvad **Eesti Autorite Ühingu** loomestipendiumite komisjoni.

Pärandtehnoloogia

Kultuuriakadeemia koordineerib pärandtehnoloogia õppekava programmijuhi, rahvusliku tekstiili lektori **Ave Matsini eestvedamisel Viljandi UNESCO käsitöö ja rahvakunsti loovlinna tegevusi** koostöös oluliste Viljandi kultuuriasutustega. UNESCO loovlinnaks olemine võimaldab näidata laiemale avalikkusele pärandi väärtusi ja tutvustada viise, kuidas igapäevast elu rikastada nii kultuurilises, sotsiaalses kui majanduslikus vaates. 2023. aasta pärandilinna teemaks valiti „pärandaiandus“ ja linnameistriks valiti toiduajakirjanik ning maaeluentusiast Gea Valner, kelle eestvedamisel toimusid mitmed pärandaiandusele pühendatud sündmused. 17. septembril 2023 korraldati teine Viljandi Parandusfestivali. Linnameister Gea Valner kureeris Vabaduse platsil pärandilinna aastanäitust „Meie aedade lood“ (15.09–21.12.2023), mis jutustas Viljandi aedade, nende taimede ja inimeste lugusid. Pärandaianduse teema-aasta lõpetas 19.12.2023 traditsiooniliste pillirookroonide valmistamise loeng-õpituba. 2024. aasta teemaks valiti „pärandus“ ja **linnameistriks** pärandtehnoloogia eriala vilistlane ja sepp **Tõnis Luik**. Traditsiooniliselt osaleti juunis Pärandilinn Viljandi alaga Viljandi hansapäevadel.

Kultuuripärandi loovrakendused

Kultuuripärandi loovrakenduste magistriõppekava on Euroopas üks väheseid, mis keskendub **pärandtehnoloogiate ja muusikalise pärandi praktikapõhisele uurimisele** (uuriija juba valdab vastavaid kehalisi teadmisi- oskusi isiklikult) ja selleks vajalike **akadeemiliste lisapädevuste arendamistele**. Sellisena annavad õppekava lõpetajad olulise panuse **eesti pärandkultuuri tutvustamisesse ja traditsioonide elushoidmisesse**. Kultuuripärandi loovrakenduste magistrid on mitmete **rahvariidekoolide eestvedajad ja agarad pärimusmuusikud**.

Lisa 2. Üliõpilaste saavutusi

2023/2024. õppeaastal osalesid kultuuriakadeemia üliõpilased silmapaistvates algatustes ja korraldasid (erialaseid) üritusi, olid akadeemiliselt ja loominguliselt aktiivsed ning jõudsid oma töödega nii Eesti-sisese tunnustuseni kui ka rahvusvahelise tähelepanuni. Järgnevas nimekirjas on välja toodud mõned näited tudengite tegemistest õppekavade kaupa.

Etenduskunstide õppekava

Valguskujunduse üliõpilane Mihkel Viinalass nomineeriti Eesti Muusikaettevõtluse Auhindadel aasta valguskunstnikuna.

Liisbeth Kala diplomitöö lühifilm „**SAAB**” oli Tampere ja Bueu rahvusvahelistel filmifestivalidel.

Dekoraator-butafoori ja tehnilise produtsendi eriala tudengite tööde näitust „**Söödav ainult silmadega**” sai jaanuaris 2024 näha Rakvere Teatris.

Dekoraator-butafoori eriala tudengite valmistatud nukkude näitus oli 2024. aasta aprillis Tallinna Pelgulinna Riigigümnaasiumis.

Tantsuõpetaja III kursuse tudengite ja Sigrid Savi koostöölavastus „**Räägime sellest**” esietendus 8. märtsil TÜ VKA mustas saalis; etendati veel tantsunädalal Viljandis ja „Värskel kraamil” Tallinnas.

Tantsuõpetaja ja koreograafi eriala I kursuse tudengid osalesid etendajatena Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia CPPMi õppekava diplomandi Sofia Filippou lavastuses „**optais amme**”, mis esietendus 31. mail Ungri lossi varemetes.

Lavastaja, koreograafi ja tantsuõpetaja eriala III kursuse tudengid osalesid etendajatena Liisbeth Horni ja Elina Masingu lavastuses „**Bakhandid**”, mis esietendus mais Tartus Aparaaditehases osana Tartu 2024 programmist.

Tantsuõpetaja ja koreograafi III kursuse tudengid esinesid tantsukompositsiooniga „**In process...**” rahvusvahelisel tantsuhariduse konverentsil Dance and the Child International, mis toimus Ljubljanas Sloveenias 7.–12. juulil 2024.

Kogukonnahariduse ja huvitegevuse õppekava

Õppekava üliõpilaste osalusel korraldati Matsalu loodusfilmide festival MAFF ja suurlaager Spekter.

Loodi lavastus „Kuus matši” tagasihoidliku noormehe keerulistest seiklustest Tinderi-kohtingutel.

2024. aastal lõpetanud Elis Raali seminari- ja lõputöö leidsid tunnustamist Seto Instituudi poolt: tema seminaritöö „Setomaa noorte suhestumine seto kultuuriga” pälvis [seminaritööde kategoorias peapremia](#).

Kultuurikorralduse õppekava

Kultuurikorralduse tudengid panustavad jätkuvalt erinevate kultuurisündmuste eestvedamisel ja korraldamisel. Nii oli juba teist aastat järjest **Viljandi Hansapäevade** peakorraldajaks kultuurikorralduse õppekava lõpetaja (2023. aasta peakorraldajalt Elisabeth Teenerilt võttis 2024. aastal teatepulga üle Keidi Järvemägi). Tähtsas rollis olid kultuurikorralduse õppekava lõpetajad ka näiteks **Pärimusmuusika Lõikuspeo** (Lisann Raid), **TRT Dance Masters'i** (Sandra Väizene), Tartus toimunud „**Muinasjutuline talveballi**” (Merily Keskküla), **Viljandi EV106 tähistamise** (Kris-Katry Kohv) ja veel paljude teiste nõudlike kultuurisündmuste juures.

Muusika õppekava

Tudengite duo **Alamakstud Härrad** avaldas debüütalbumi „**Nalja tehti – nüüd peaks piisama**”.

Ansambel **Onkel-Jonkel** avaldas debüütalbumi „**Kiviaeg**”.

Üle nädala toimusid muusikatudengite eestvedamisel pärimus- ja jazz-muusika *jam*-sessioonid lokaalis Mulks.

Kultuuripärandi loovrakenduste õppekava

Õppekava lõpetaja Tiina Kull alustas esimesena doktoriõpinguid nooremteadurina Eesti Rahva Muuseumis.

Svetlana Saare magistritöö „Pärandtekstiilide puhastamine keemilise puhastuse töökoja tingimustes“ pälvis muinsuskaitse ameti eripreemia.

Studia Vernaculas ilmusid 1.2 tasandil Indrek Ikkoneni, Eveli Siimani ja Marge Veelma artiklid.

Kadri Allikmäe sai [2024. aasta Rahvusarhiivi tudengipreemia laureaadiks magistritööde kategoorias](#) oma töö „Mustrid Torupilli Jussi muusikas ehk Juhan Maakeri pillimängu variatsioonid“ eest.

Pärandtehnoloogia õppekava

Metallitöö eriala tudeng Meelika Hainsoo ja kultuuripärandi loovrakenduste magistriõppekava üliõpilane Jaana Reissaar said Anu Raua stipendiumi laureaatideks.

Tekstiili eriala üliõpilane Inger Pürjema sai oma 19. sajandi teisel poolel kantud kaapotkleitide uurimuse eest [Ilmari Mannineni stipendiumi laureaadiks](#).

Posti 1
71004 Viljandi
EESTI

telefon 435 5232

e-post kultuur@ut.ee

koduleht viljandi.ut.ee

LinkedIn [linkedin.com/school/university-of-tartu-viljandi-culture-academy/](https://www.linkedin.com/school/university-of-tartu-viljandi-culture-academy/)

Facebook [facebook.com/tyvka/](https://www.facebook.com/tyvka/)

Instagram [instagram.com/kultuuriakadeemia/](https://www.instagram.com/kultuuriakadeemia/)

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia aastaaruanne 2023/2024

Aastaruande valmimisse panustasid Indrek Ikkonen, Siim Kanep, Joosep Katt, Eveli Kuuse, Elerin Laurimäe, Kristine Liiva, Helen Link, Roberta Lupp, Reevo Maidla, Ave Matsin, Marko Mägi, Marek Mühlberg, Anu Puulmann, Katariina Sofia Päts, Betti Nora Raasman, Marvi Remmik, Jorma Sarv, Kadri Steinbach, Piret Talur, Krista Tamm, Tiiu Tamm, Ene Trallmann

Toimetaja Krista Tamm

Kujundaja Maritta Anton

Fotode autorid: Maritta Anton, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit (Facebook), Jürgen Joost, Kris-Kervin Mölder, Alexandra Lisette Russi, Eliise Selisaar, Jaana Süld (ERR), Lysette Tint, Robin Õige

Täname kõiki, kes aruande valmimisele kaasa aitasid.

Autoriõigus: Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia 2024

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia nõukogu on aastaaruande vastu võtnud jaanuaris 2025